

Puls Gospodarczy Pomorza

opracowanie roczne

za rok

2024

Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową

Gdańsk, czerwiec 2025 r.

Puls Gospodarczy Pomorza

Wydawca

Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową

ul. Do Studzienki 63
80-227 Gdańsk
tel. +48 58 524 49 30
ibngr@ibngr.pl

SAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Pomorski
Przegląd
Gospodarczy

Badania i raport zrealizowano w ramach naboru o objęcie wsparciem z Planu Rozwojowego dotyczącego realizacji projektu w ramach naboru Inwestycji A.3.1.1 pt. „Zbudowanie systemu koordynacji i monitorowania regionalnych działań na rzecz kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie, w tym uczenia się dorosłych” nr umowy o objęcie wsparciem KPO/22/LLL/U/0013.

Rzeczpospolita
Polska

Sfinansowane przez
Unię Europejską
NextGenerationEU

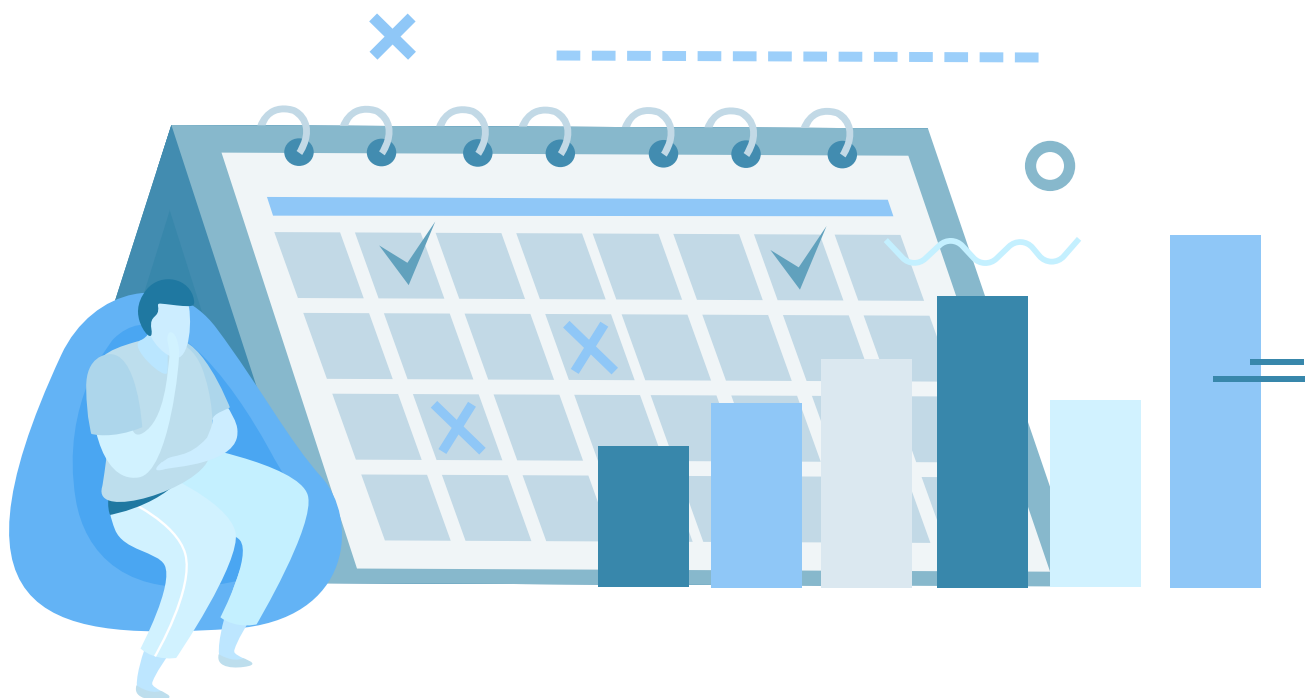
Spis treści

- 04 | Tło makroekonomiczne
- 06 | Najważniejsze wnioski
- 07 | Metodologia badania
- 08 | Koniunktura gospodarcza
 - 09 Przetwórstwo przemysłowe
 - 10 Budownictwo
 - 11 Handel detaliczny
 - 12 Handel hurtowy
 - 14 Transport i gospodarka magazynowa
 - 15 Zakwaterowanie i usługi gastronomiczne
 - 16 Informacja i komunikacja
- 18 | Prognozy
- 20 | Działalność przedsiębiorstw
- 22 | Rynek pracy
- 26 | Handel zagraniczny
 - 27 Import
 - 30 Eksport

Tło makroekonomiczne

Polska gospodarka w 2024 r. kontynuowała proces wychodzenia ze stagnacji, która charakteryzowała rok 2023. Tempo wzrostu PKB wyraźnie przyspieszyło, osiągając na przestrzeni roku wynik na poziomie 2,9 proc., co plasowało Polskę w czołówce unijnych gospodarek pod względem dynamiki wzrostu.

Sz szczególnie dobre dane napłynęły w drugiej połowie 2024 r., kiedy **aktywność gospodarcza zauważalnie wzrosła**, a przedsiębiorstwa i gospodarstwa domowe w większym stopniu zaczęły korzystać ze stabilniejszego otoczenia makroekonomicznego. Na tle umiarkowanego wzrostu gospodarczego w Europie, wciąż spowolnionego skutkami wcześniejszego kryzysu energetycznego i geopolitycznego, Polska wyróżniała się pozytywnie.

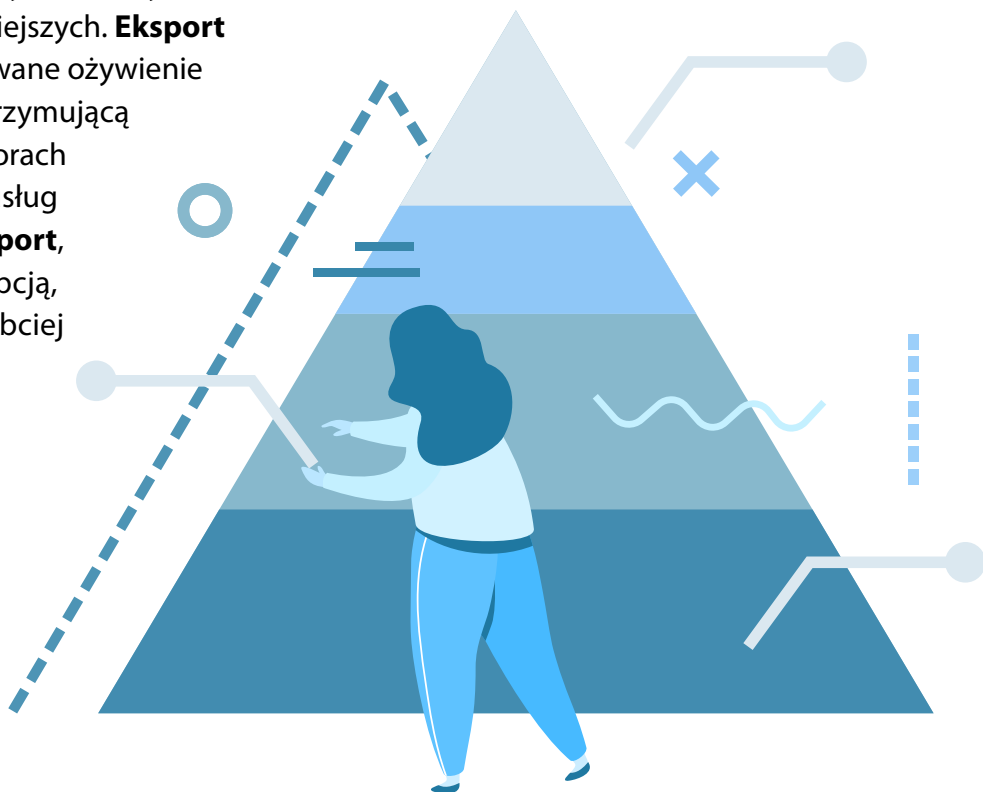
Jednym z kluczowych czynników ożywienia była **konsumpcja prywatna**, która systematycznie poprawiała swoje wyniki w miarę spadku inflacji i odbudowy siły nabywczej gospodarstw domowych. **Realne dochody rosły** dzięki zwiększeniom płac, podniesieniu płacy minimalnej oraz wdrożeniu podwyższonych świadczeń społecznych. Wskaźnik **inflacji**, który w 2023 r. pozostawał na wysokim poziomie, w 2024 roku zdecydowanie się obniżył i średniorocznie wyniósł 3,6 proc., sprzyjając

wzrostowi wydatków konsumpcyjnych. Zmiana ta była jednym z głównych motorów napędowych wzrostu gospodarczego i przełożyła się na większe ożywienie w sektorze usług oraz handlu detalicznego.

Inwestycje, choć nadal dodatnie, nie były tak dynamiczne jak w okresie odbicia po pandemii. Dynamika nakładów inwestycyjnych osłabła, co można wiązać z wyczerpywaniem się impulsu postpandemicznego oraz z utrzymującą się ostrożnością dużych przedsiębiorstw wobec niepewności rynkowej i wzrostu kosztów finansowania. Widać było natomiast pozytywne oddziaływanie związane z **napływem środków unijnych**, w tym z Krajowego Planu Odbudowy, które wspierały inwestycje infrastrukturalne i energetyczne.

Handel zagraniczny w 2024 r. pozostał jednym z bardziej stabilnych elementów struktury wzrostu, choć jego dynamika była niższa niż w okresach wcześniejszych. **Eksport** był wspierany przez umiarkowane ożywienie popytu w strefie euro oraz utrzymującą się dobrą koniunkturę w sektorach nowoczesnych technologii i usług dla biznesu. Jednocześnie **import**, związany zarówno z konsumpcją, jak i inwestycjami, wzrósł szybciej niż eksport, co ograniczyło pozytywny wpływ handlu zagranicznego na PKB. Warto zauważyć, że **saldo wymiany towarowej**, choć nadal dodatnie, było zdecydowanie mniejsze niż w 2023 r.

Podsumowując, 2024 r. był dla polskiej gospodarki czasem stopniowego wychodzenia z okresu słabszego wzrostu i odbudowy zaufania zarówno konsumentów, jak i przedsiębiorców. Ożywienie, choć umiarkowane, było wyraźne i oparte na solidnych fundamentach, takich jak rosnąca konsumpcja prywatna, spadek inflacji i względna stabilność polityki fiskalnej. Jednocześnie wysokie wydatki publiczne i rosnący deficyt finansów publicznych rzucały cień na średnioterminowe perspektywy, a globalne ryzyka – takie jak napięcia geopolityczne, wojna w Ukrainie czy spowolnienie gospodarcze w Niemczech – pozostawały czynnikami, które mogą ograniczać dynamikę wzrostu w kolejnych latach. Jak na tym tle wyglądała gospodarka województwa pomorskiego? ■

Najważniejsze wnioski

Barometr Koniunktury Pomorza **czwarty rok z rzędu na plusie** – przeciętna wartość wyniosła 1,1 pkt., sygnalizując umiarkowaną poprawę nastrojów przedsiębiorców i stopniową stabilizację po okresach kryzysów zewnętrznych.

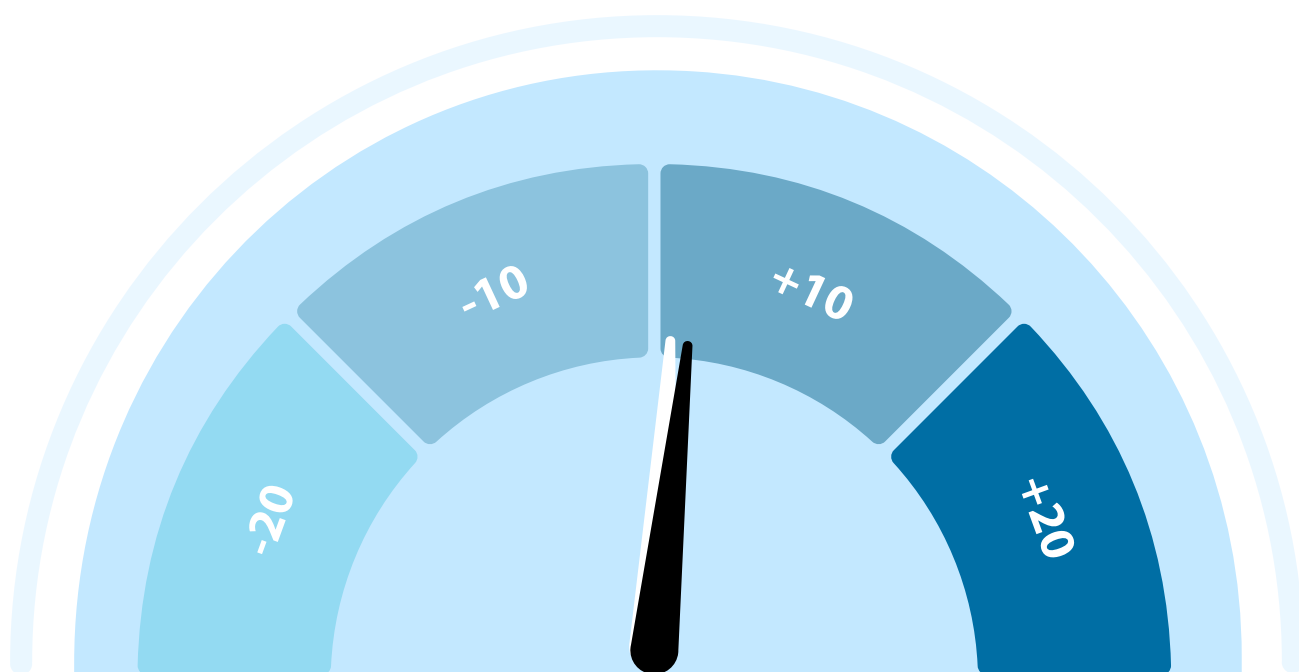
Saldo handlu zagranicznego pozostaje dodatnie, ale spadło o ponad 800 mln euro rok do roku, głównie wskutek spadku eksportu i jednoczesnego wzrostu importu.

Stabilny poziom bezrobocia w województwie pomorskim (4,6 proc.), poniżej średniej krajowej (5,0 proc.), z utrzymującym się wyraźnym różnicowaniem sytuacji między Trójmiastem a powiatami peryferyjnymi.

Lider pomorskiego eksportu - grupa **statków, łodzi i konstrukcji pływających**, która umocniła swoją pozycję, wyprzedzając maszyny elektryczne i reaktory.

Barometr Koniunktury Pomorza

Strzałka czarna ukazuje średnią wartość wskaźnika w 2024 r. (+1,1), strzałka biała wskazuje średni wynik w 2023 r. (+0,3). Metodologia badawcza zakłada przedział wahań wskaźnika od -100 do +100, jednak na potrzeby prezentacji graficznej wyników skala została ograniczona.

Źródło: Opracowanie własne IBnGR

Metodologia badania

Metodologia wyliczenia Barometru Koniunktury Pomorza opiera się na dwóch zasadniczych składowych:

- ▶ comiesięcznych wartościach wskaźnika bieżącej ogólnej sytuacji przedsiębiorstw z branż:
 - przetwórstwa przemysłowego,
 - budownictwa,
 - handlu detalicznego,
 - handlu hurtowego,
 - transportu i gospodarki magazynowej,
 - zakwaterowania i usług gastronomicznych,
 - informacji i komunikacji.
- ▶ zagregowanych w skali roku danych dotyczących przeciętnego zatrudnienia w ww. sektorach w województwie pomorskim.

Dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia w ww. sektorach są dodawane, a następnie każdej branży nadawany jest jej procentowy udział. Wartości te sumują się do 100%. Następnie każda z nich jest mnożona przez comiesięczną wartość wskaźnika bieżącej ogólnej sytuacji przedsiębiorstw z odpowiadającej jej branży. Finalna wartość Barometru Koniunktury Pomorza stanowi sumę siedmiu opisanych powyżej iloczynów. Źródłem danych statystycznych wykorzystanych do obliczenia wskaźnika syntetycznego jest Główny Urząd Statystyczny.

W ramach „Pulsu Gospodarczego Pomorza” opracowywane są również:

- ▶ **cokwartalna analiza działalności przedsiębiorstw regionu**, m.in. w rozróżnieniu na branże (przemysł,

budownictwo, handel detaliczny), w tym w porównaniu do danych dla Polski ogółem oraz uwzględniając międzynarodowe trendy gospodarcze;

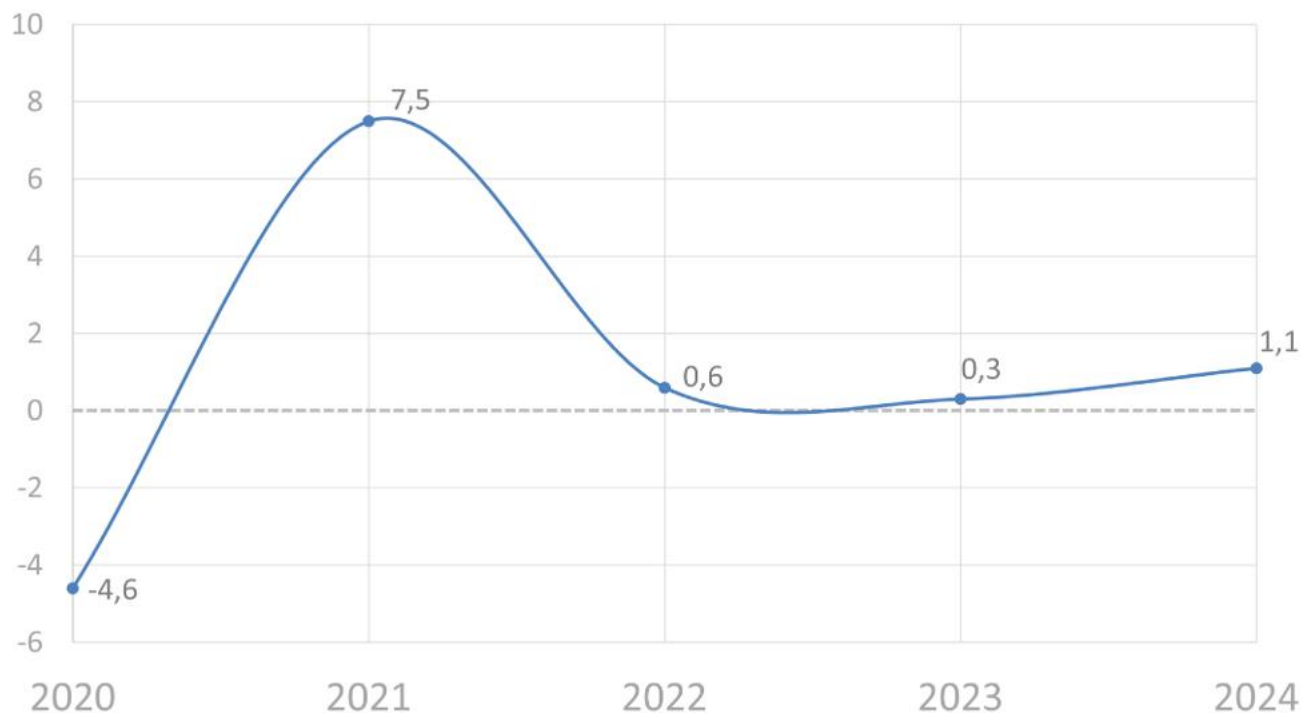
- ▶ **cokwartalna analiza rynku pracy regionu**, m.in. przedstawiająca bieżącą kondycję regionalnego rynku pracy, w tym w porównaniu sytuacji województwa pomorskiego z innymi regionami oraz Polską ogółem, jak również biorąca pod uwagę zróżnicowania wewnątrzwojewódzkie (na poziomie powiatów);
- ▶ **cokwartalna analiza handlu zagranicznego regionu**, obejmująca m.in. wartości **eksportu, importu, salda handlu zagranicznego**, jak również **strukturę towarową** oraz **geograficzną** eksportu oraz importu, a także bardziej szczegółowe dane (np. struktura geograficzna dla danego towaru). Analizowane dane statystyczne są porównywane do poprzednich lat i umiejscawiane w szerszym – ekonomicznym czy geopolitycznym – kontekście. ■

Koniunktura gospodarcza

Rysunek 1.

Średnioroczne wartości Barometru Koniunktury Pomorza w latach 2020-2024

Źródło: Opracowanie własne IBnGR na podstawie danych GUS. Możliwy przedział wahań wskaźnika wynosi od -100 do +100. Wartości ujemne oznaczają przewagę ocen negatywnych, dodatnie – pozytywne.

W 2024 r. wskaźnik **Barometru Koniunktury Pomorza** wyniósł przeciętnie 1,1 pkt., co oznacza niewielką, ale zauważalną poprawę nastrojów wśród przedsiębiorców w regionie względem poprzednich dwóch lat. Po wielu miesiącach silnych wahań, wywołanych głównie przez zewnętrzne szoki – najpierw pandemię, później wojnę w Ukrainie – gospodarka Pomorza wydaje się wchodzić w fazę stabilizacji. Choć **poziom optymizmu nie jest wysoki** – daleko mu chociażby do postpandemicznego entuzjazmu z roku 2021 – to jednak świadczy o **nadziejach na lepsze**

warunki do prowadzenia działalności gospodarczej. Wielu przedsiębiorców zaczyna odbudowywać zaufanie do rynku i planować przyszłość z większym spokojem. Tej stabilizacji towarzyszy jednak duża doza realizmu – mając na uwadze trwającą nadal wojnę za naszą wschodnią granicą czy niepewną przyszłość relacji na linii Unia Europejska – Stany Zjednoczone, należy brać pod uwagę wpływ sytuacji międzynarodowej nie tylko na kwestie *stricte* gospodarcze, ale i te związane z bezpieczeństwem. ■

PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE

W 2024 r. wskaźnik **bieżącej ogólnej sytuacji pomorskich przedsiębiorstw z branży przetwórstwa przemysłowego** znalazł się na poziomie lekko negatywnym, odzwierciedlając umiarkowanie trudne warunki dla prowadzenia działalności produkcyjnej. Choć sytuacja była lepsza niż w szczycie spowolnienia, sektor nadal odczuwał **skutki słabnącego popytu wewnętrznego i zmniejszonej aktywności przemysłowej w Europie Zachodniej**. Wpływ na nastroje przedsiębiorców miały także wciąż **wysokie koszty energii oraz ograniczona**

dynamika eksportu, szczególnie w branżach zależnych od zamówień zagranicznych. Rok 2024 przyniósł wprawdzie pewną stabilizację w dostępności surowców i półproduktów, ale nie przełożyło się to jeszcze na wyraźną poprawę ocen bieżącej sytuacji.

Analizując szerszy kontekst lat 2020–2023, sektor przetwórstwa przemysłowego w województwie pomorskim wykazywał wyraźną wrażliwość na zmiany cykliczne w gospodarce światowej. Rok 2020 upłynął pod znakiem spowolnienia wywołanego

Rysunek 2.

Średnioroczne wartości wskaźnika bieżącej ogólnej sytuacji przedsiębiorstwa z branży przetwórstwa przemysłowego w województwie pomorskim i w Polsce ogółem w latach 2020-2024

Źródło: Opracowanie własne IBnGR na podstawie danych GUS.

pandemią, jednak już w 2021 roku pomorskie przetwórstwo, w odróżnieniu od tendencji krajowych, odnotowało zauważalną poprawę. Było to efektem rosnącego popytu eksportowego i dynamicznego odbicia po pierwszej fali kryzysu. Kolejne lata przyniosły jednak ponowne osłabienie — spowodowane najpierw kryzysem surowcowym i energetycznym, a następnie spadkiem

zamówień wynikającym z pogarszającej się sytuacji gospodarczej w Europie. Wskaźnik bieżącej ogólnej sytuacji wyraźnie reagował na te zmiany, pokazując, że choć **pomorskie przedsiębiorstwa produkcyjne okazują się bardziej odporne niż wskazuje** średnia krajowa **dla całego sektora**, to w 2024 roku nadal funkcjonowały w warunkach wymagających ostrożności i adaptacji. ■

BUDOWNICTWO

W 2024 roku wskaźnik **bieżącej ogólnej sytuacji przedsiębiorstw z branży budownictwa** w województwie pomorskim pozostawał na poziomie umiarkowanie negatywnym, choć lepszym niż w poprzednich latach. Wpływ na poprawę ocen mogło mieć **zmniejszenie presji kosztowej na materiały budowlane, wyhamowanie inflacji** oraz **stabilizacja sytuacji na rynku pracy**. Jednocześnie sektor ten nadal odczuwał skutki spowolnienia inwestycyjnego zarówno w Polsce, jak i w Europie. Ostrożność inwestorów, opóźnienia w realizacji projektów czy rosnące wymagania środowiskowe (a wraz z nimi – wyższe koszty) wpływały na **niższą dynamikę nowych zamówień**, zwłaszcza w sektorze budownictwa mieszkaniowego. W 2024 r. większą aktywność wykazywały segmenty infrastrukturalne, związane z wykorzystaniem środków unijnych i realizacją projektów publicznych.

W szerszej perspektywie lat 2020–2023, pomorska branża budowlana doświadczała istotnych wahań. Początkowo, w 2020 r., sektor odczuł wpływ pandemii głównie w postaci zakłóceń dostaw materiałów oraz

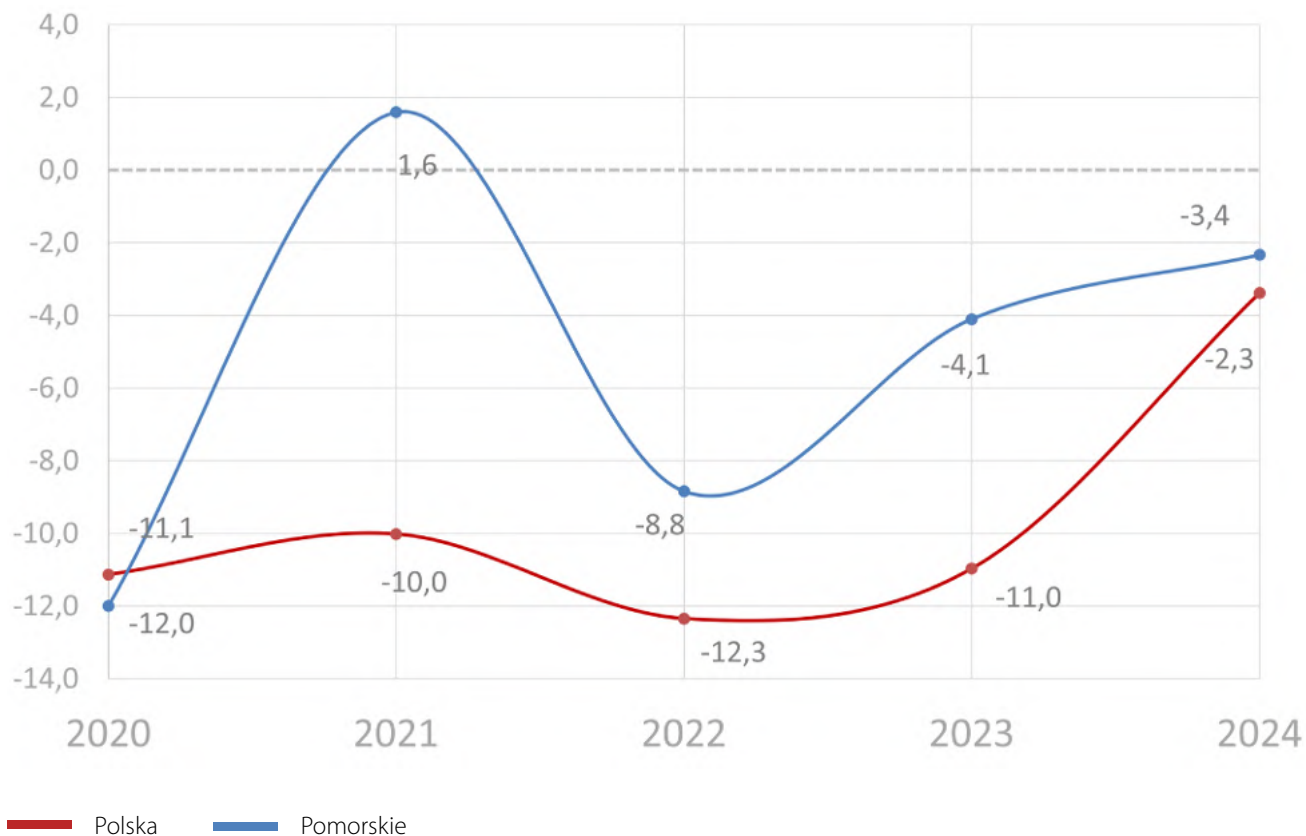
ograniczeń kadrowych, choć nie doszło do całkowitego zatrzymania realizowanych projektów budowlanych. Lata 2021–2022 przyniosły dynamiczny wzrost kosztów realizacji projektów, wynikający z globalnych zakłóceń dostaw i kryzysu energetycznego. Rok 2023 przyniósł pierwsze symptomy stabilizacji, jednak wysoka inflacja i niepewność gospodarcza ograniczały aktywność inwestycyjną. Trendy te znalazły odzwierciedlenie we wskaźniku bieżącej ogólnej sytuacji przedsiębiorstwa, który dopiero w 2024 roku zaczął sygnalizować nieco bardziej sprzyjające warunki dla działalności budowlanej, choć otoczenie sektora jest nadal wymagające. ■

Rysunek 3.

Średnioroczne wartości wskaźnika bieżącej ogólnej sytuacji przedsiębiorstwa z branży budownictwa w województwie pomorskim i w Polsce ogółem w latach 2020-2024

Źródło: Opracowanie własne IBnGR na podstawie danych GUS.

HANDEL DETALICZNY

W 2024 r. wskaźnik **bieżącej ogólnej sytuacji przedsiębiorstw handlu detalicznego** w województwie pomorskim odzwierciedlał umiarkowanie trudną sytuację sektora. Pomimo pewnych oznak poprawy w gospodarce krajowej, firmy detaliczne w regionie zmagają się z **ograniczonym popytem konsumentkim i rosnącą presją kosztową**. Wpływ na nastroje miała wciąż wysoka, choć stabilizująca się inflacja, niepewność związana z tempem odbudowy

siły nabywczej gospodarstw domowych oraz ostrożność klientów w wydatkowaniu środków.

Patrząc na lata 2020–2023, sektor handlu detalicznego w województwie pomorskim przeszedł wyraźne zmiany związane z dynamiczną transformacją rynkową. Rok 2020, naznaczony zamknięciami sklepów i ograniczeniami pandemicznymi, przyniósł drastyczne pogorszenie sytuacji. W kolejnych

Rysunek 4.

Średnioroczne wartości wskaźnika bieżącej ogólnej sytuacji przedsiębiorstwa z branży handlu detalicznego w województwie pomorskim i w Polsce ogółem w latach 2020-2024

Źródło: Opracowanie własne IBnGR na podstawie danych GUS.

latach (szczególnie w 2021 r.) nastąpiło odbicie, w dużej mierze dzięki nadrobieniu odłożonych zakupów i wzrostowi sprzedaży internetowej. Jednak narastająca inflacja, kryzys energetyczny i zmiany w strukturze konsumpcji zaczęły wpływać negatywnie na

wyniki detalu już w 2022 i 2023 r. Wskaźnik bieżącej ogólnej sytuacji przedsiębiorstw w tych latach oddawał rosnącą presję kosztową i niepewność popytową, które w 2024 r. utrzymały sektor w stanie umiarkowanej ostrożności. ■

HANDEL HURTOWY

W 2024 r. wskaźnik **bieżącej ogólnej sytuacji przedsiębiorstw handlu hurtowego** w województwie pomorskim wskazywał na umiarkowanie pozytywną

ocenę sytuacji gospodarczej regionalnych przedsiębiorców. Po okresie wyzwań związanych z niestabilnością łańcuchów dostaw i presją kosztową, hurtownie

Rysunek 5.

Średnioroczne wartości wskaźnika bieżącej ogólnej sytuacji przedsiębiorstwa z branży handlu hurtowego w województwie pomorskim i w Polsce ogółem w latach 2020-2024

Źródło: Opracowanie własne IBnGR na podstawie danych GUS.

w regionie dostosowały swoją działalność do nowych warunków rynkowych. Mogło w tym pomóc m.in. **ustabilizowanie sytuacji inflacyjnej** w Polsce i Europie oraz wyraźne **osłabienie zakłóceń globalnych**, które wcześniej wpływały na ceny i dostępność towarów.

W szerszej perspektywie lat 2020–2023, widać, że handel hurtowy w województwie pomorskim przeszedł istotne zmiany. Początek tego okresu przyniósł duże zawirowania związane z pandemią COVID-19, ograniczeniami w handlu międzynarodowym oraz nagłym skokiem

cen wielu surowców i produktów. Rok 2021 był okresem dynamicznego ożywienia, gdy przedsiębiorstwa odbudowywały stany magazynowe i odpowiadały na rosnący popyt po odmrożeniu gospodarki. Kolejne lata przyniosły jednak korekty, związane m.in. z problemami w dostawach, wojną w Ukrainie oraz zmieniającymi się wzorcami konsumpcji. Wskaźnik bieżącej ogólnej sytuacji przedsiębiorstw odzwierciedlał te zmienne warunki, pokazując, że pomorskie hurtownie, mimo wyzwań, zdołały utrzymać względnie dobrą kondycję i w 2024 r. znajdowały się w bardziej ustabilizowanej fazie rozwoju. ■

TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA

W 2024 r. wskaźnik **bieżącej ogólnej sytuacji pomorskich przedsiębiorstw z sektora transportu i gospodarki magazynowej** utrzymał się na umiarkowanie dodatnim poziomie, co świadczy o pewnej stabilizacji sytuacji. Po okresie dynamicznych zmian globalnych łańcuchów dostaw i fluktuacji popytu, przedsiębiorstwa w regionie dostosowały swoje modele operacyjne do nowych realiów gospodarczych. Sprzyjała temu **poprawa przepustowości logistycznej portów morskich**, wzrost znaczenia usług

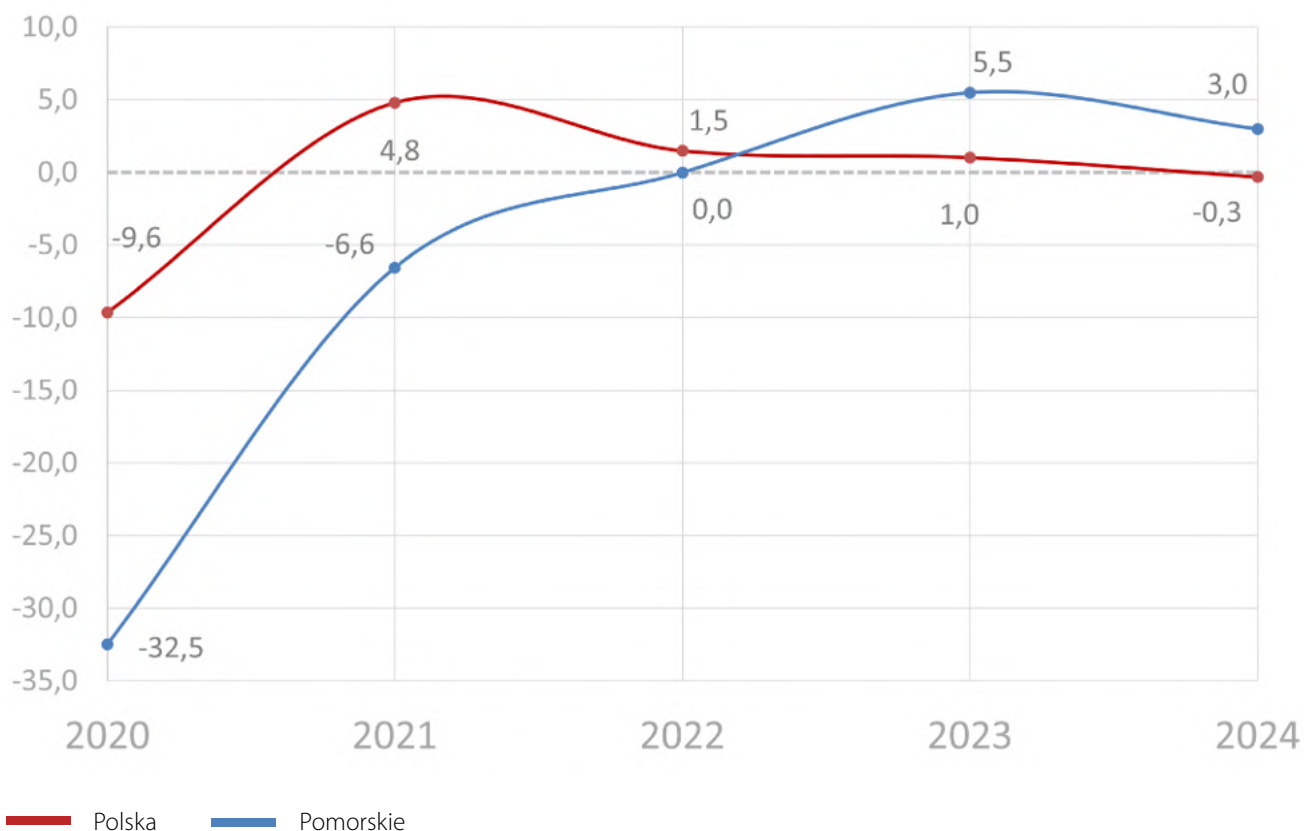
logistycznych w handlu internetowym oraz dalszy rozwój infrastruktury, kontynuowany mimo ogólnego spowolnienia gospodarczego w Europie. Rok 2024 przyniósł także częściową normalizację kosztów transportu i magazynowania po silnych zaburzeniach z poprzednich lat.

Analiza w szerszym kontekście lat 2020–2023 pokazuje, że branża przeszła na Pomorzu drogę od głębokiego załamania po odbicie i stopniową odbudowę. Rok 2020 upłynął

Rysunek 6.

Średnioroczne wartości wskaźnika bieżącej ogólnej sytuacji przedsiębiorstwa z branży transportu i gospodarki magazynowej w województwie pomorskim i w Polsce ogółem w latach 2020-2024

Źródło: Opracowanie własne IBnGR na podstawie danych GUS.

pod znakiem dużych zakłóceń w mobilności towarów i ludzi spowodowanych ograniczeniami pandemicznymi. W kolejnych latach, wraz z odmrażaniem gospodarki i rosnącym znaczeniem e-commerce, sektor magazynowania i transportu odnotował poprawę, choć zmagał się z rosnącymi

kosztami energii i niedoborami pracowników. Szczególnie trudne było dostosowanie się do nowych uwarunkowań międzynarodowych, takich jak zmiana kierunków handlu w wyniku wojny w Ukrainie. Rosnąca w ostatnich latach elastyczność i odporność sektora, przełożyła się na jego stabilizację w 2024 r. ■

ZAKWATEROWANIE I USŁUGI GASTRONOMICZNE

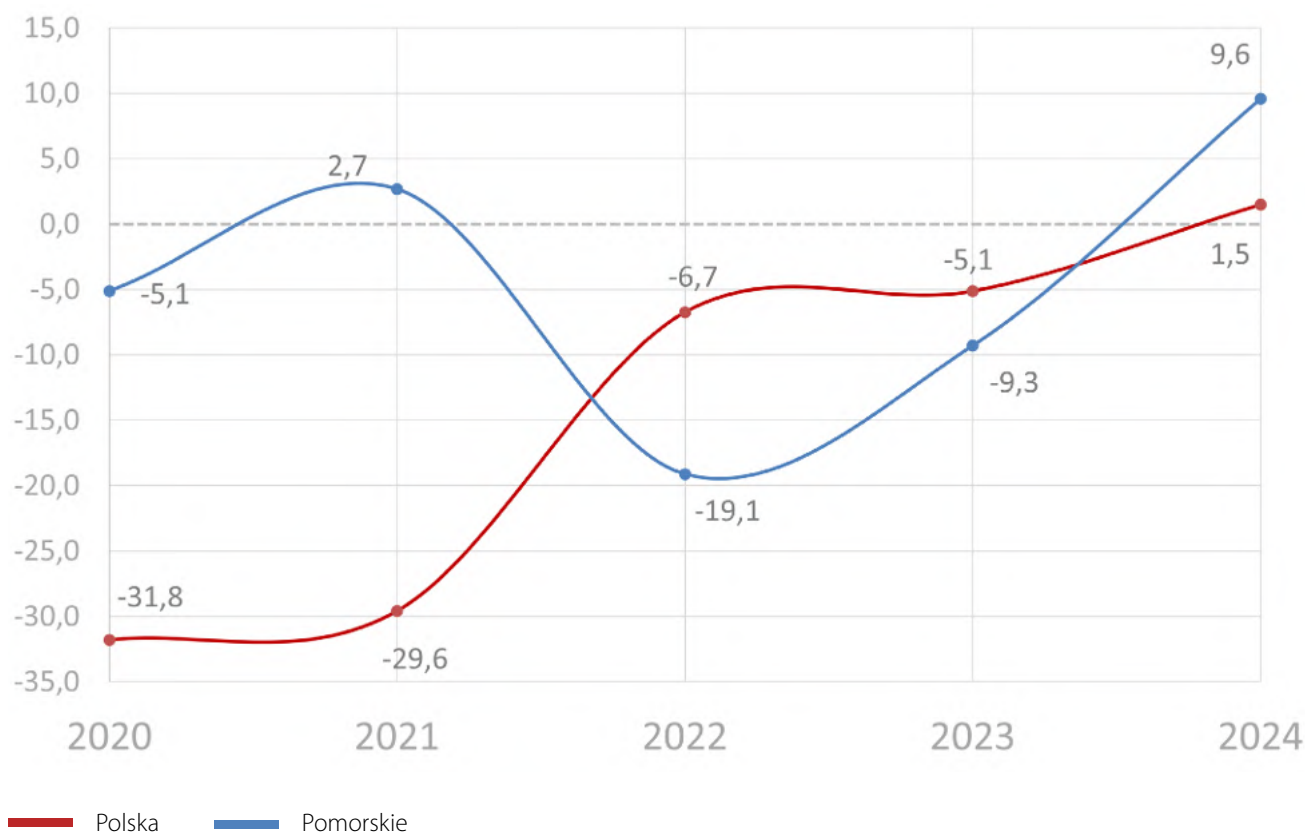
Rok 2024 przyniósł **wyraźną poprawę sytuacji w sektorze zakwaterowania i gastronomii** w województwie pomorskim.

Wskaźnik bieżącej ogólnej sytuacji przedsiębiorstw z tej grupy osiągnął poziom, który odzwierciedla stopniowe

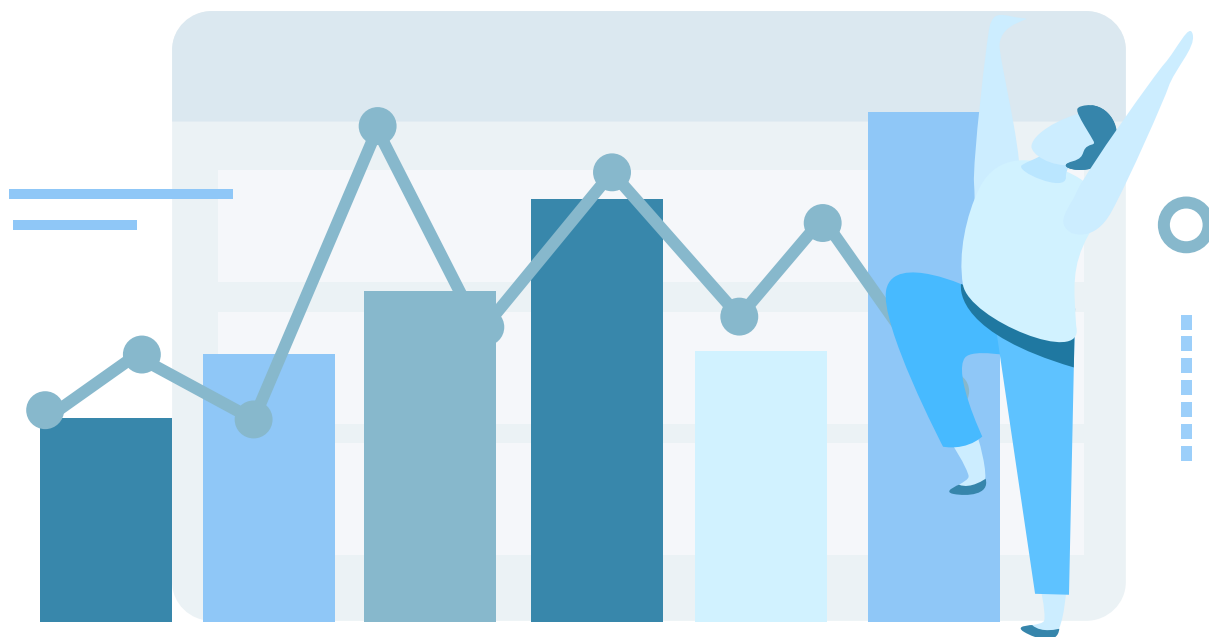

Rysunek 7.

Średnioroczne wartości wskaźnika bieżącej ogólnej sytuacji przedsiębiorstwa z branży zakwaterowania i usług gastronomicznych w województwie pomorskim i w Polsce ogółem w latach 2020-2024

Źródło: Opracowanie własne IBnGR na podstawie danych GUS.

odbudowywanie się branży po latach poważnych wyzwań. Za odnotowane ożywienie w największej mierze odpowiada **efekt rosnącej liczby turystów krajowych i zagranicznych**. Wzrost dochodów gospodarstw domowych, stabilizacja sytuacji pandemicznej oraz zmniejszenie ograniczeń w podróżowaniu, zarówno w Polsce, jak i w Europie, znacząco wsparły popyt na usługi hotelarskie i gastronomiczne w regionie.

Kontekst lat 2020–2023 pokazuje, że sektor zakwaterowania i gastronomii był jednym z najbardziej dotkniętych przez skutki

pandemii COVID-19 i związanych z nią obostrzeń. Początkowo, w 2020 r., nastąpiło dramatyczne załamanie nastrojów, a kolejne lata przyniosły nierównomierną odbudowę – silnie uzależnioną od zmieniającej się sytuacji epidemiologicznej i decyzji administracyjnych. Województwo pomorskie, mimo swojego turystycznego potencjału, długo odczuwało skutki zmniejszonego ruchu międzynarodowego i ograniczonej działalności gastronomicznej. Dopiero 2023 r. przyniósł pierwsze bardziej trwałe oznaki poprawy, które w 2024 r. przekształciły się w wyraźny wzrost optymizmu regionalnych przedsiębiorców. ■

INFORMACJA I KOMUNIKACJA

Rok 2024 potwierdził utrzymującą się od dłuższego czasu **dobrą kondycję sektora informacji i komunikacji** w województwie pomorskim. Stabilnie wysoki wskaźnik bieżącej ogólnej sytuacji przedsiębiorstw z tej grupy wskazuje na **odporność**

branży na spowolnienia gospodarcze obserwowane w innych sektorach. Wzrost znaczenia rozwiązań cyfrowych, rozwój sztucznej inteligencji oraz automatyzacji procesów biznesowych w Polsce i Europie Zachodniej sprzyjał utrzymywaniu wysokiego

poziomu optymizmu wśród pomorskich firm technologicznych. Dodatkowo dynamiczne inwestycje w centra danych oraz rozwój usług zdalnych, przyspieszony jeszcze przez doświadczenia z okresu pandemii, stworzyły fundamenty pod dalsze wzmacnianie pozycji sektora w regionie.

Patrząc w szerszej perspektywie, na lata 2020–2023, widać, że **województwo pomorskie w sektorze informacji i komunikacji cechowało się większą dynamiką niż średnia krajowa**. Po trudnym okresie globalnej niepewności gospodarczej w 2020 r., który odbił się na wielu branżach, sektor IT i komunikacji dość szybko odnotował

odbicie – w znacznie wyższym tempie niż np. przemysł czy budownictwo. Mimo pewnych wahań wynikających z globalnej presji inflacyjnej i spowolnienia gospodarczego, sektor ten wciąż wykazuje się na Pomorzu wyraźną odpornością i elastycznością. ■

Rysunek 8.

Średnioroczne wartości wskaźnika bieżącej ogólnej sytuacji przedsiębiorstwa z branży informacji i komunikacji w województwie pomorskim i w Polsce ogółem w latach 2020-2024

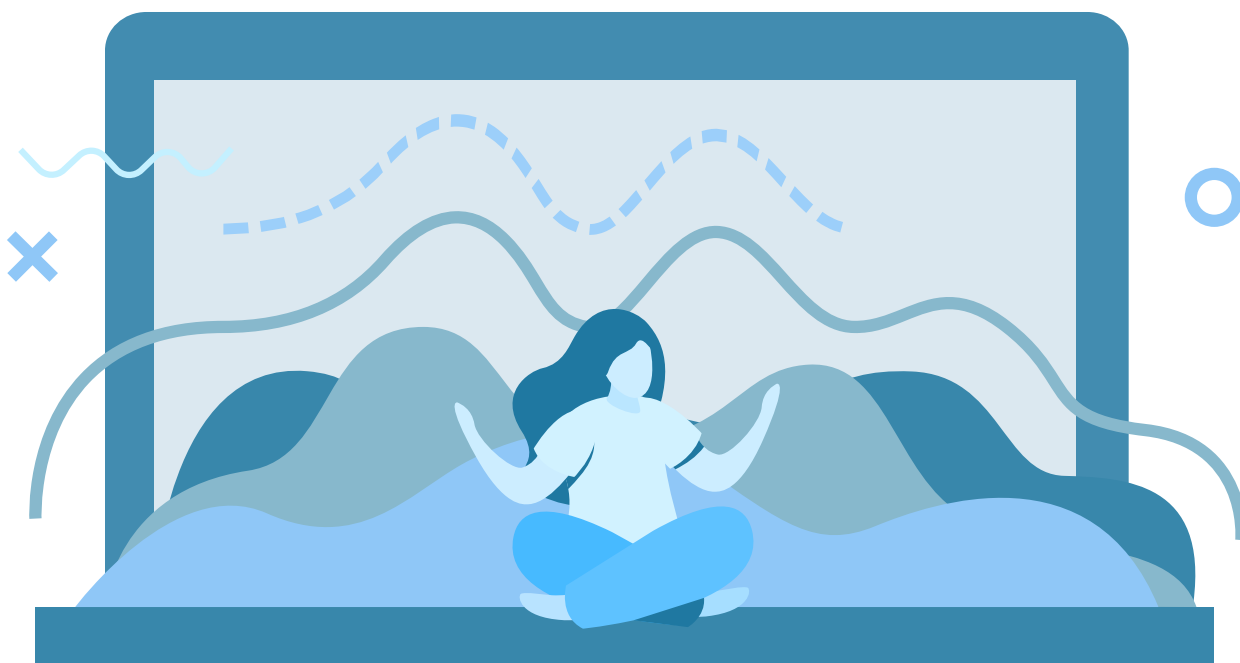
Źródło: Opracowanie własne IBnGR na podstawie danych GUS.

Prognozy

W 2024 r. w województwie pomorskim sytuacja przedsiębiorstw, oceniana poprzez wskaźnik **przewidywanej ogólnej sytuacji**, nadal pozostaje trudna. W zdecydowanej większości analizowanych sektorów wartości wskaźnika są ujemne, co wskazuje, że **przedsiębiorcy wciąż podchodzą do nadchodzących miesięcy z ostrożnością**. Choć w wielu branżach zanotowano pewną poprawę w stosunku do lat 2022–2023, nie zmienia to faktu, że dominują nastroje sceptyczne, a wyraźnego optymizmu brak. Najlepiej w 2024 r. ocenione zostały branże zakwaterowania i gastronomii oraz informacji i komunikacji – były to jedyne sektory spośród siedmiu badanych, które przekroczyły granicę wartości dodatnich. Warto jednak zauważyć, że nawet w tych dziedzinach poprawa jest umiarkowana.

Porównując wyniki województwa pomorskiego z sytuacją w Polsce ogółem, można zauważyć, że Pomorze wypada nieco lepiej – wartości wskaźników są na ogół mniej negatywne niż średnia krajowa. Dotyczy to zwłaszcza takich sektorów jak przetwórstwo przemysłowe, budownictwo oraz transport i gospodarka magazynowa. Wyjątkiem jest sektor informacji i komunikacji, gdzie w 2024 r. wskaźnik w województwie pomorskim był niższy niż w Polsce ogółem, co może wskazywać na wyhamowanie wcześniejszej dynamiki.

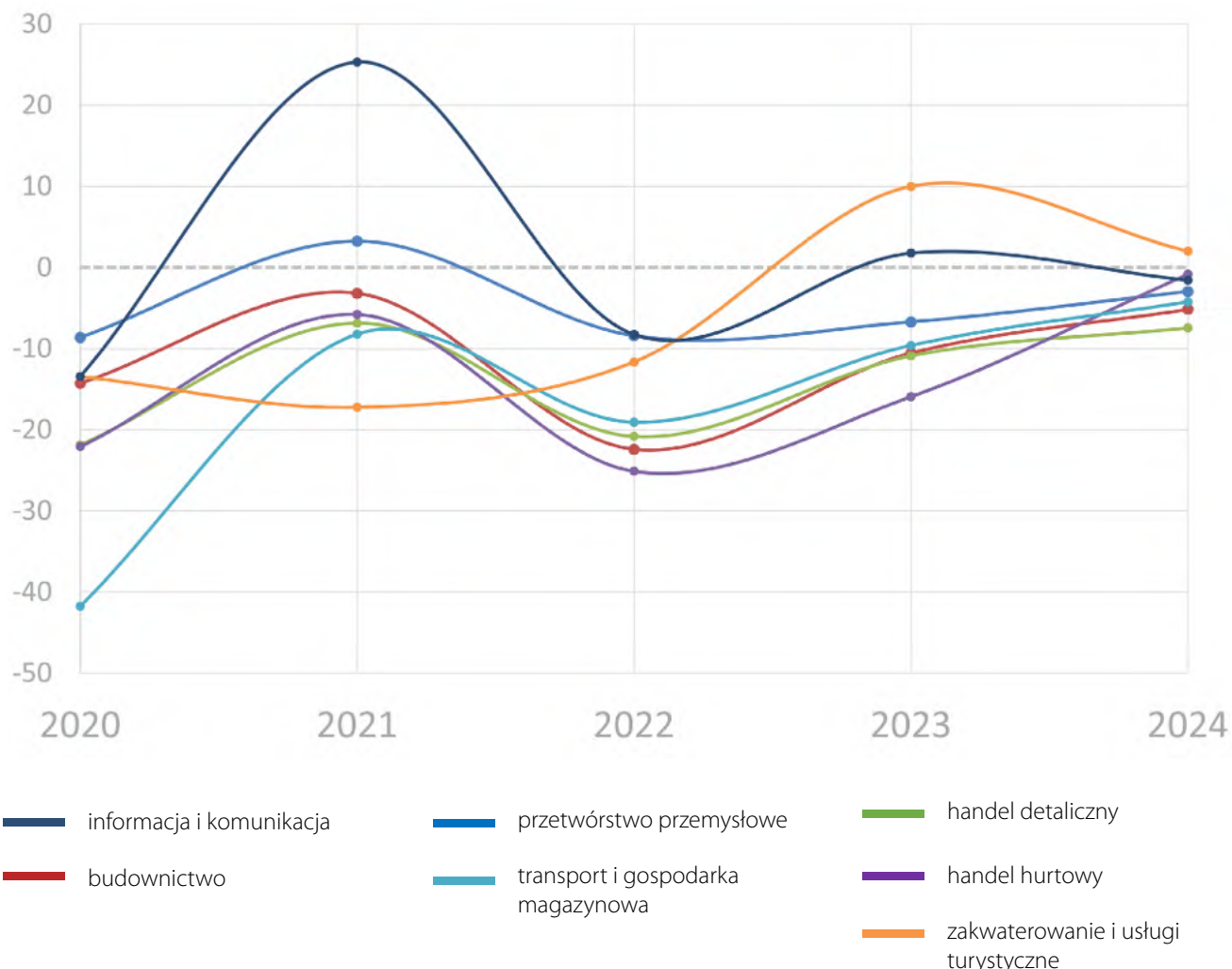
W stosunku do 2023 r. **poprawa nastrojów jest zauważalna niemal we wszystkich branżach, ale jej skala jest ograniczona**. Wartości wskaźników przesunęły się w kierunku neutralności, ale większość nadal pozostaje wyraźnie poniżej zera,

Rysunek 9.

Średnioroczne wartości wskaźnika przewidywanej ogólnej sytuacji przedsiębiorstwa w województwie pomorskim w latach 2020-2024

Źródło: Opracowanie własne IBnGR na podstawie danych GUS.

co odzwierciedla umiarkowane nadzieje i trwałą ostrożność inwestycyjną. Największą poprawę względem 2023 r. zanotowano w handlu hurtowym i transporcie, ale także tu oceny pozostają ujemne, co potwierdza, że sektorowy powrót do przedkryzysowych nastrojów będzie długotrwały.

Biorąc pod uwagę szerszy kontekst, **rok 2022 stanowił najgłębsze załamanie nastrojów** (związane z szokami inflacyjnymi, wojną

w Ukrainie oraz skokiem cen energii). Od tego momentu obserwujemy stopniową odbudowę oczekiwań przedsiębiorstw, jednak proces ten jest powolny i daleki od zakończenia. Reasumując, w 2024 r. dominowały umiarkowanie negatywne przewidywania, co jasno pokazuje, że pomimo stabilizacji europejskiej i polskiej gospodarki, regionalne firmy nadal widzą wiele zagrożeń — w tym wysokie koszty, niepewność regulacyjną czy zmieniające się preferencje konsumentów. ■

Działalność przedsiębiorstw

Rok 2024 przyniósł **odbudowę dynamiki produkcji przemysłowej** w województwie pomorskim po wyraźnym spowolnieniu obserwowanym w 2023 r. Wartości tego wskaźnika przez większą część roku utrzymywały się powyżej 100, co oznacza realny wzrost produkcji względem analogicznych miesięcy roku poprzedniego. Najlepsze wyniki odnotowano w lipcu (+8,7 proc.) i październiku (+8,2 proc.), co może mieć związek z aktywizacją sektorów eksportowych i przetwórstwa przemysłowego. Co istotne, całociowa średnioroczna dynamika była znacznie bardziej wyrównana niż rok wcześniej – w 2023 r. przez osiem pierwszych miesięcy notowano spadki, sięgające nawet 22 proc. (np. w maju), podczas gdy w 2024 r. nie zanotowano żadnego miesiąca z wartością niższą niż 4 proc. względem analogicznego okresu poprzedniego roku.

Inaczej kształtowała się sytuacja w zakresie **produkcji budowlano-montażowej**, gdzie dane z 2024 r. wskazują na znaczne pogorszenie w porównaniu do lat 2021–2022, a nawet 2023. Po solidnym początku roku – ze wzrostami w styczniu i lutym – kolejne miesiące przyniosły spadki. Szczególnie słabe wyniki odnotowano w czerwcu (-22,7 proc. w ujęciu rok do roku) i wrześniu (-18,2 proc.), co jest

konsekwencją m.in. ograniczenia inwestycji infrastrukturalnych oraz ostrożności sektora prywatnego w warunkach wysokich kosztów realizacji projektów. Warto również odnotować, że aktywność budowlana nie wróciła do poziomów z okresu pandemii, kiedy to w 2022 r. notowano nawet kilkusetprocentowe wzrosty (związane z odbiciem po lockdownach i realizacją zamrożonych projektów).

W przypadku **sprzedaży detalicznej towarów**, rok 2024 charakteryzował się względną stabilizacją. Przez większość miesięcy utrzymywała się umiarkowana dodatnia dynamika – między 1 a 7 proc. wyższa niż w 2023 r., – z wyjątkiem września i grudnia, gdy odnotowano spadki. Choć skala wzrostów była niższa niż w latach 2021–2022, to jednak 2024 r. wypadł lepiej niż rok poprzedni, kiedy przez ponad połowę miesięcy odnotowywano wartości niższe niż przed rokiem. Może to oznaczać, że pomimo inflacyjnego spowolnienia konsumpcji i osłabionego popytu, gospodarstwa domowe w województwie pomorskim zaczęły ponownie zwiększać zakupy. Świadczy to o m.in. **poprawie nastrojów konsumenckich** oraz **odbudowie realnych dochodów**. ■

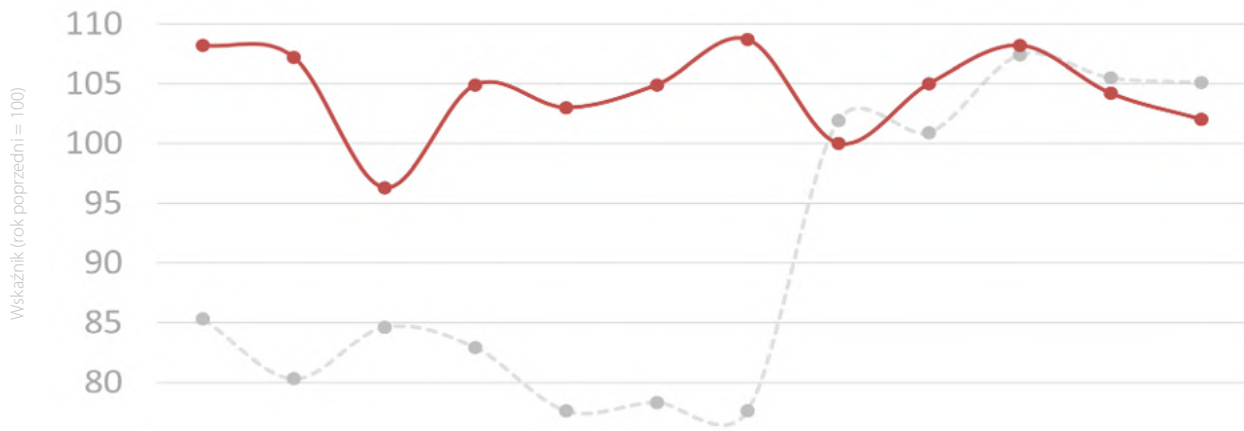

Rysunek 10.

Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu, produkcji budowlano-montażowej i sprzedaży detalicznej w województwie pomorskim w latach 2023-2024

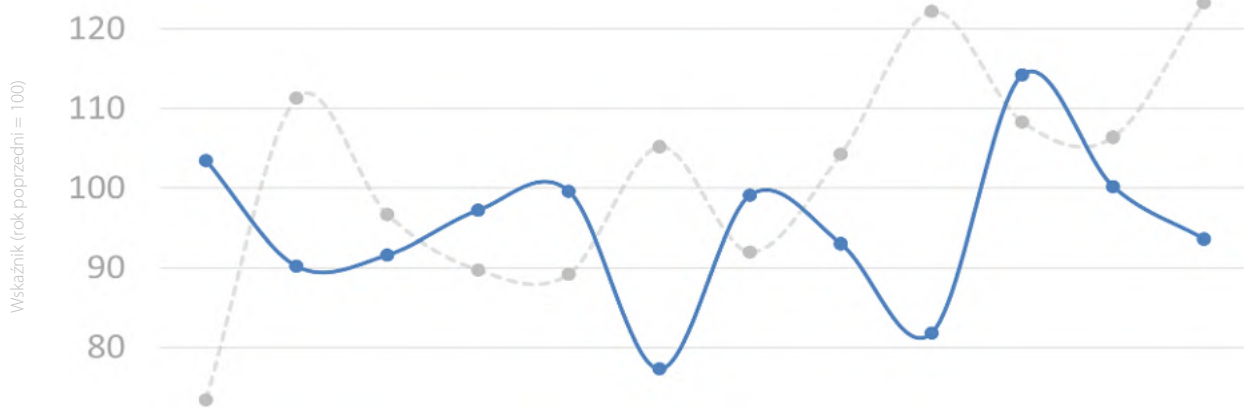
Produkcja sprzedana przemysłu (w cenach stałych)

2023 2024

Produkcja budowlano-montażowa (w cenach bieżących)

2023 2024

Sprzedaż detaliczna towarów (w cenach bieżących)

2023 2024

Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu przedstawiona została w cenach stałych, natomiast produkcji budowlano-montażowej i sprzedaży detalicznej – w cenach bieżących. Źródło: Opracowanie własne IBnGR na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Gdańsku.

Rynek pracy

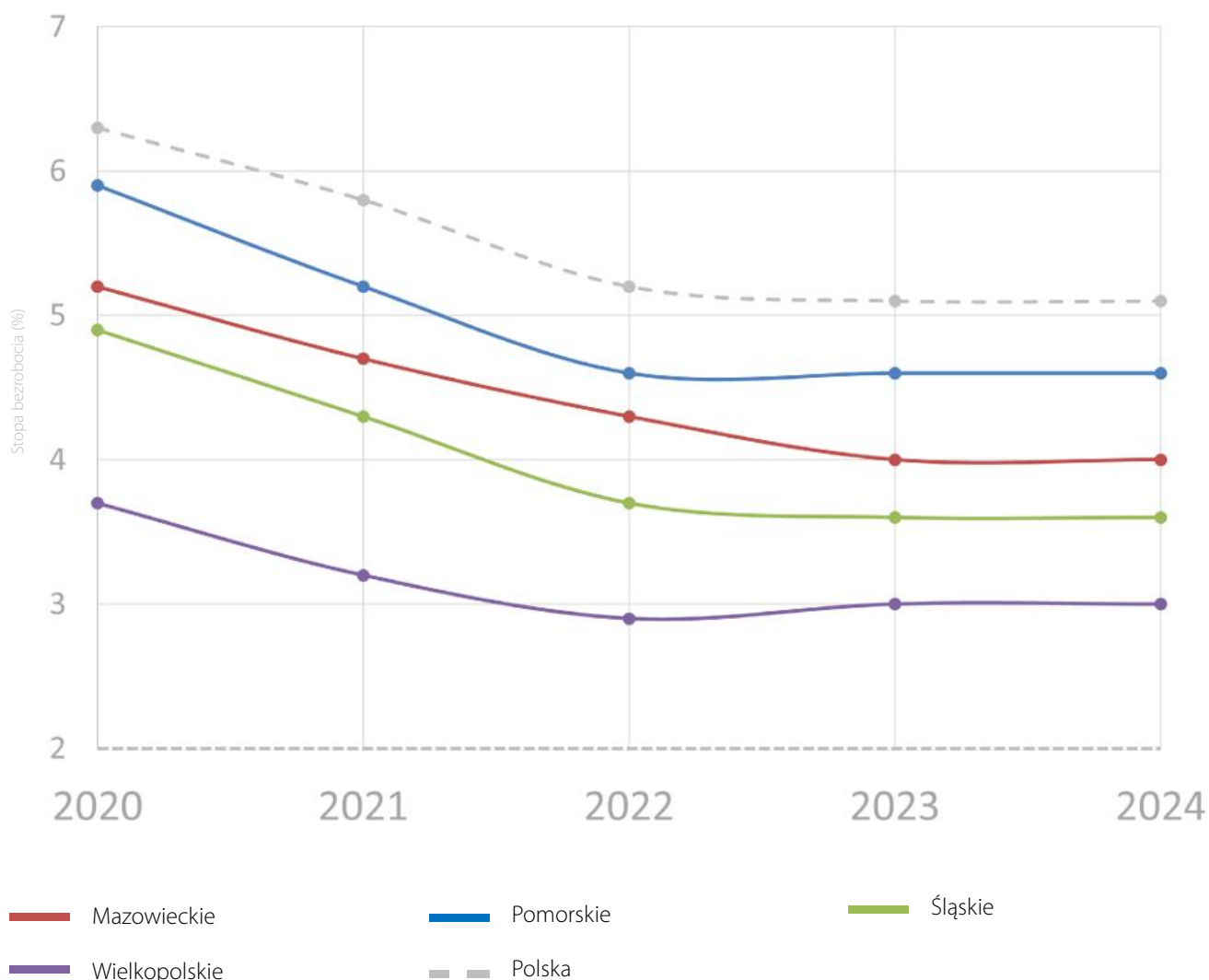
W 2024 r. **stopa bezrobocia rejestrowanego** w województwie pomorskim utrzymała się na poziomie **4,6 proc.**, co oznacza brak zmiany względem 2023 r. Po wcześniejszych spadkach obserwowanych w latach 2021–2022, kiedy

bezrobocie systematycznie malało, rok 2024 przyniósł stabilizację wskaźnika. Utrzymująca się relatywnie niska stopa bezrobocia wskazuje na dobrą sytuację na regionalnym rynku pracy.

Rysunek 11.

Stopa bezrobocia w województwie pomorskim, wybranych województwach oraz w Polsce ogółem w latach 2020-2024

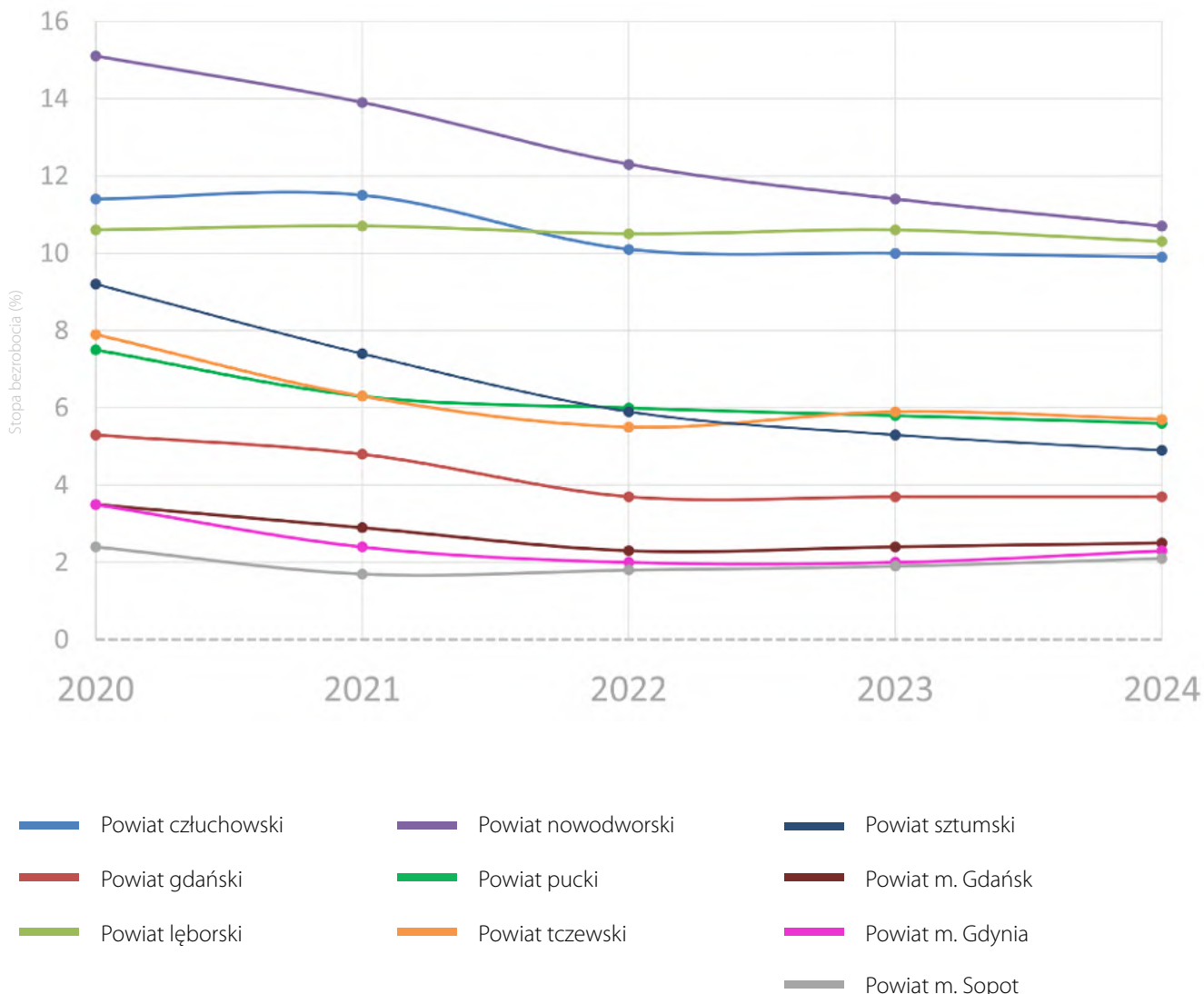

Źródło: Opracowanie własne IBnGR na podstawie danych GUS.

Rysunek 12.

Stopa bezrobocia w wybranych powiatach województwa pomorskiego w latach 2020-2024

Źródło: Opracowanie własne IBnGR na podstawie danych GUS.

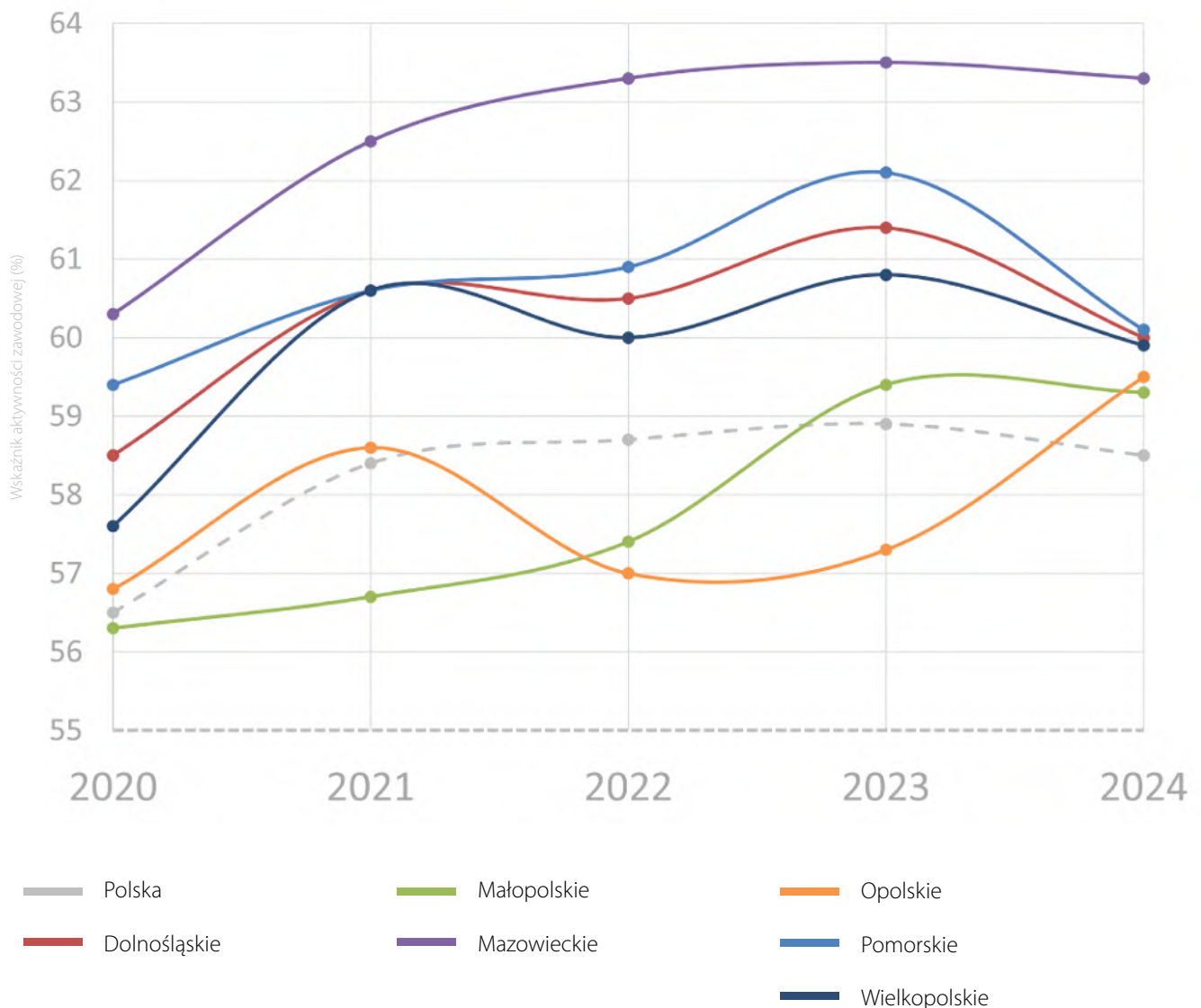
Na tle całej Polski województwo pomorskie prezentowało się dobrze – choć nie było w ścisłej czołówce regionów o najniższym bezrobociu. Dla porównania, w Wielkopolsce i na Śląsku wskaźnik ten wyniósł w 2024 roku odpowiednio 3,0 proc. i 3,6 proc., natomiast Mazowsze utrzymało stopę

bezrobocia na poziomie 4,0 proc. Najwyższy poziom bezrobocia wciąż odnotowywano w województwie warmińsko-mazurskim (8,3 proc.), które pozostaje strukturalnie najsłabszym rynkiem pracy w Polsce. Średnia stopa bezrobocia dla Polski ogółem w 2024 r. wyniosła 5,0 proc., co oznacza,

Rysunek 13.

Porównanie aktywności zawodowej osób w wieku 15-89 lat w pięciu czołowych województwach oraz w Polsce w IV kwartałach lat 2020-2024

Źródło: Opracowanie własne IBnGR na podstawie danych GUS.

że województwo pomorskie plasowało się wyraźnie poniżej średniej krajowej.

Analiza na poziomie powiatów pokazuje wyraźne zróżnicowanie sytuacji wewnątrz województwa. **Najniższe bezrobocie utrzymywało się w Trójmieście** – w Gdańsku i Sopocie było ono na bardzo niskim

poziomie, oscylującym wokół 2–3 proc. W powiecie gdańskim i kartuskim wskaźniki także były stosunkowo niskie, co potwierdza koncentrację rynku pracy wokół aglomeracji. W regionach bardziej oddalonych, takich jak **powiat sztumski** czy **nowodworski**, bezrobocie było wyraźnie wyższe – nawet ponad dwukrotnie większe niż w Trójmieście.

Strukturalne trudności tych obszarów wynikają ze słabszej dostępności do atrakcyjnych miejsc pracy, ograniczonego rozwoju usług oraz większej zależności od sezonowego zatrudnienia w rolnictwie i turystyce.

Województwo pomorskie na koniec 2024 r. utrzymało pozycję jednego z regionów o **najwyższej aktywności zawodowej** w Polsce. Wskaźnik aktywności zawodowej osób w wieku 15–89 lat w regionie wyniósł 62 proc., co oznaczało stabilizację po wcześniejszym wzroście obserwowanym w latach 2020–2023. Pomorskie uplasowało się w ścisłej czołówce krajowej, ustępując jedynie nieznacznie województwu

mazowieckiemu, które tradycyjnie przewodzi w rankingach aktywności rynku pracy, głównie dzięki sile warszawskiego rynku zatrudnienia.

Analizując zmiany w ujęciu kilkuletnim można zauważyć, że Pomorze od 2020 r. systematycznie zwiększało aktywność zawodową mieszkańców, a okres pandemii nie przyniósł w regionie trwałego załamania, w przeciwieństwie do niektórych części kraju. I choć w 2024 r. dynamika wzrostu aktywności nieco wyhamowała, to wskaźniki pozostają stabilne, będąc wyraźnie powyżej przeciętnego poziomu notowanego w Polsce ogółem oraz w większości województw. ■

Handel zagraniczny

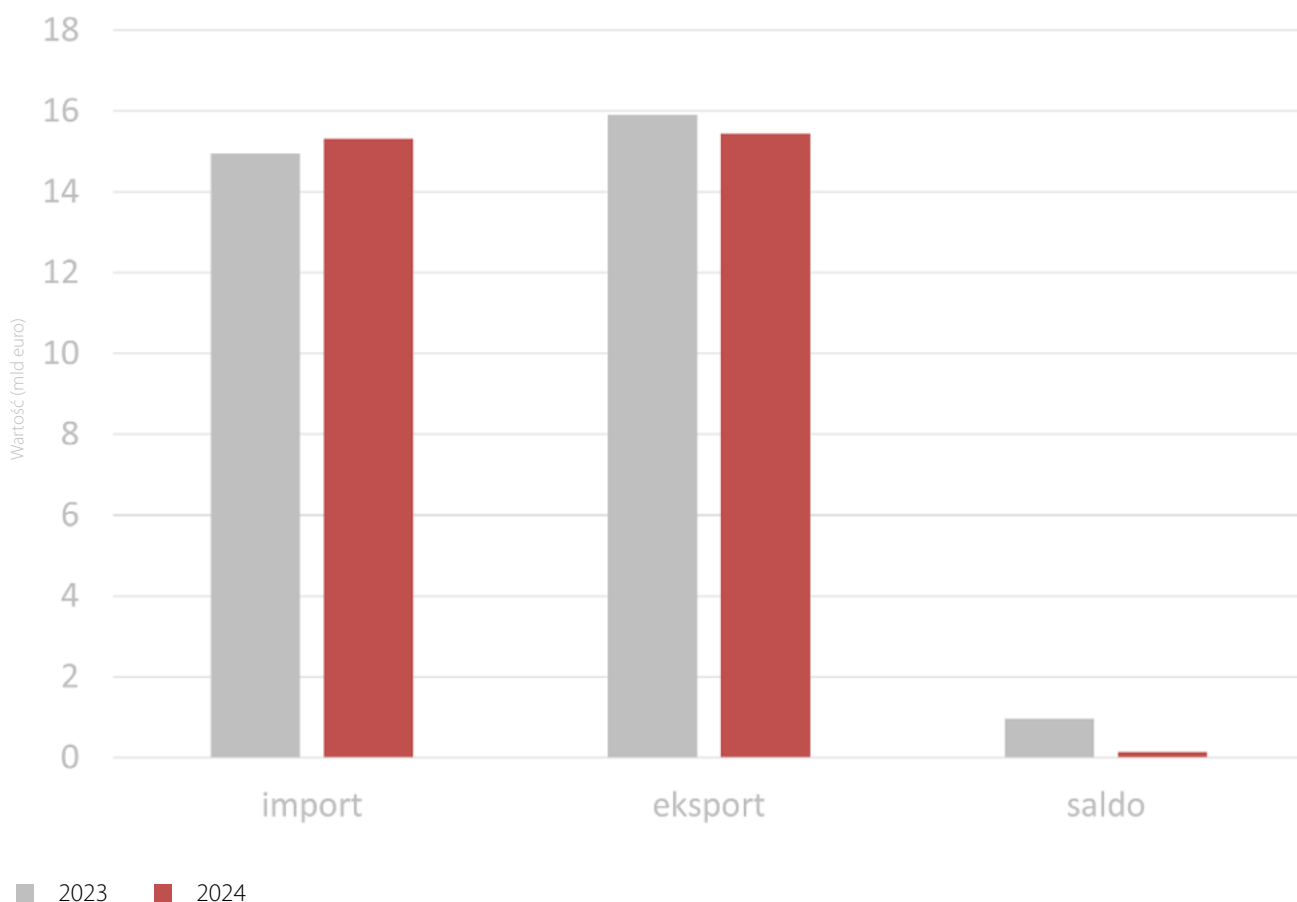
Podobnie jak w 2023 r., **saldo handlu zagranicznego** w 2024 r. było dodatnie, osiągając wartość **+137 mln euro**. Jego wartość była jednakże o ponad 800 mln euro niższa niż w poprzednim roku. W zestawieniu z 2023 r., pomorski **import wzrósł o 2,4 proc.**, natomiast **eksport zmalał o 2,9 proc.**

W minionym roku w portach morskich województwa pomorskiego przeładowano towary o łącznym tonażu 92,7 mln ton, co było sumą o ponad 12 mln ton mniejszą niż we wcześniejszym roku. Zauważalnie – o 1,7 pkt. proc. – spadł także udział przeładunków pomorskich portów morskich w skali kraju ogółem. ■

Rysunek 14.

Wysokość eksportu, importu oraz salda międzynarodowej wymiany handlowej województwa pomorskiego w latach 2023-2024

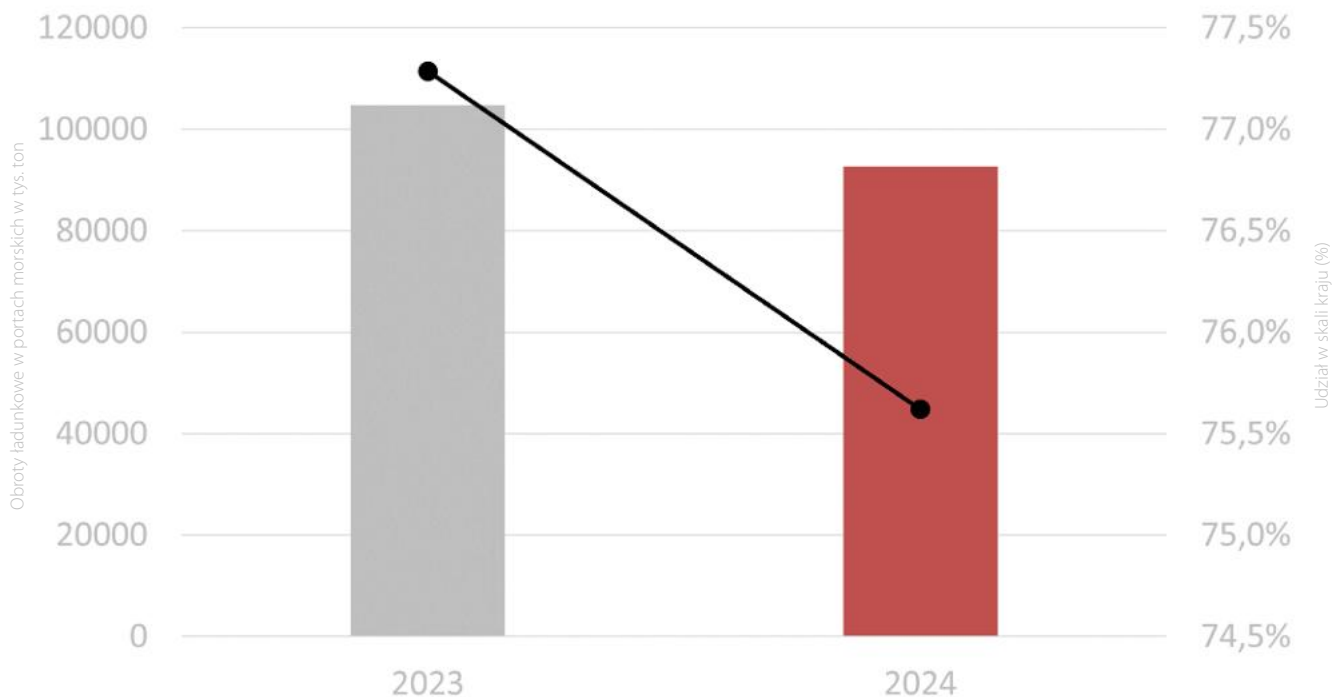

Źródło: Opracowanie własne IBnGR na podstawie danych Izby Celnej w Warszawie.

Rysunek 15.

Obroty ładunkowe pomorskich portów morskich oraz ich udział w skali kraju w latach 2023-2024

● — Udział w skali kraju

Źródło: Opracowanie własne IBnGR na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Gdańsku.

IMPORT

Między 2023 a 2024 rokiem widoczne są pewne **istotne zmiany w strukturze importu** do województwa pomorskiego. Chiny, mimo niewielkiego osłabienia, utrzymały swoją pozycję lidera i nawet lekko umocniły (procentowy) udział w strukturze. Norwegia, która wcześniej miała większe znaczenie, nieco straciła w 2024 r. – nastąpiło zmniejszenie importu surowców energetycznych z tego kierunku. Niemcy i Arabia Saudyjska utrzymały podobny udział w strukturze.

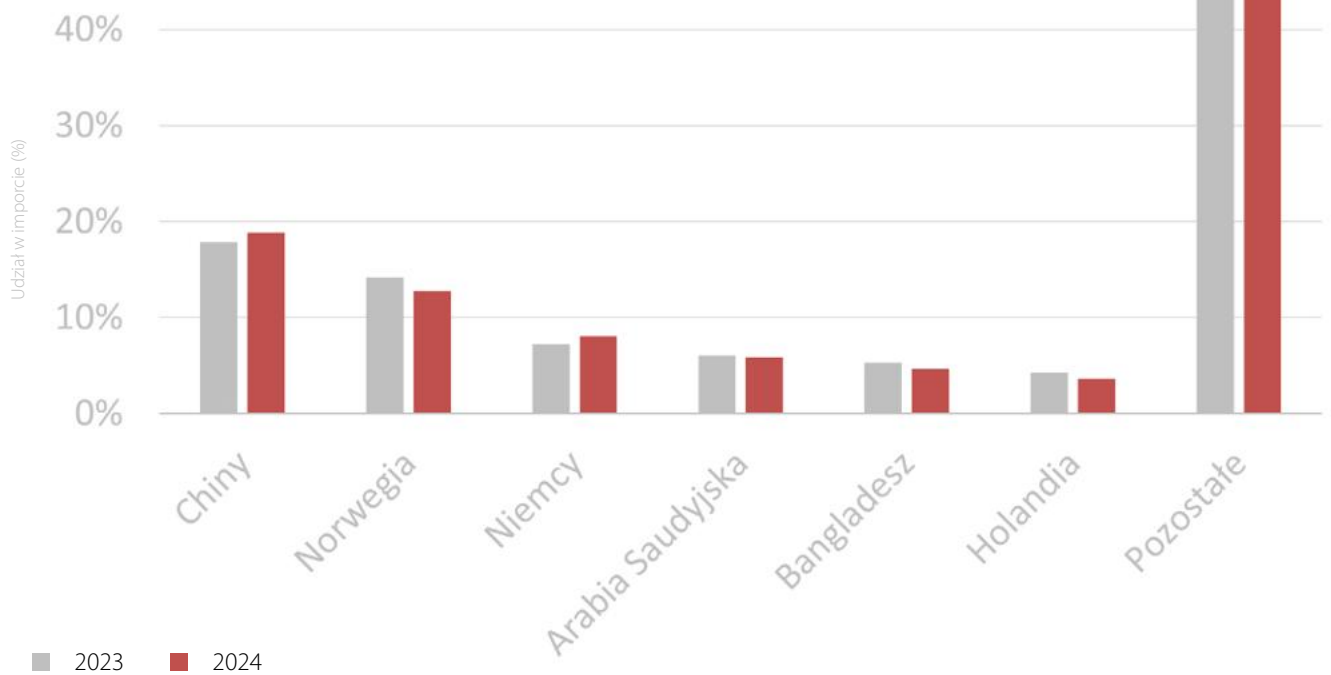
Pojawiła się też zmiana wśród nieco mniejszych partnerów – Szwecja została zastąpiona przez Holandię wśród głównych źródeł importu. Warto też zwrócić uwagę na delikatny wzrost udziału kategorii „Pozostałe”, co świadczy m.in. o większym rozproszeniu kierunków importu (większa liczba mniejszych partnerów handlowych).

W 2024 r. 27,6 proc. importu do województwa pomorskiego pochodziło z państw Unii

Rysunek 16.

Porównanie struktur kierunkowych pomorskiego importu w latach 2023-2024

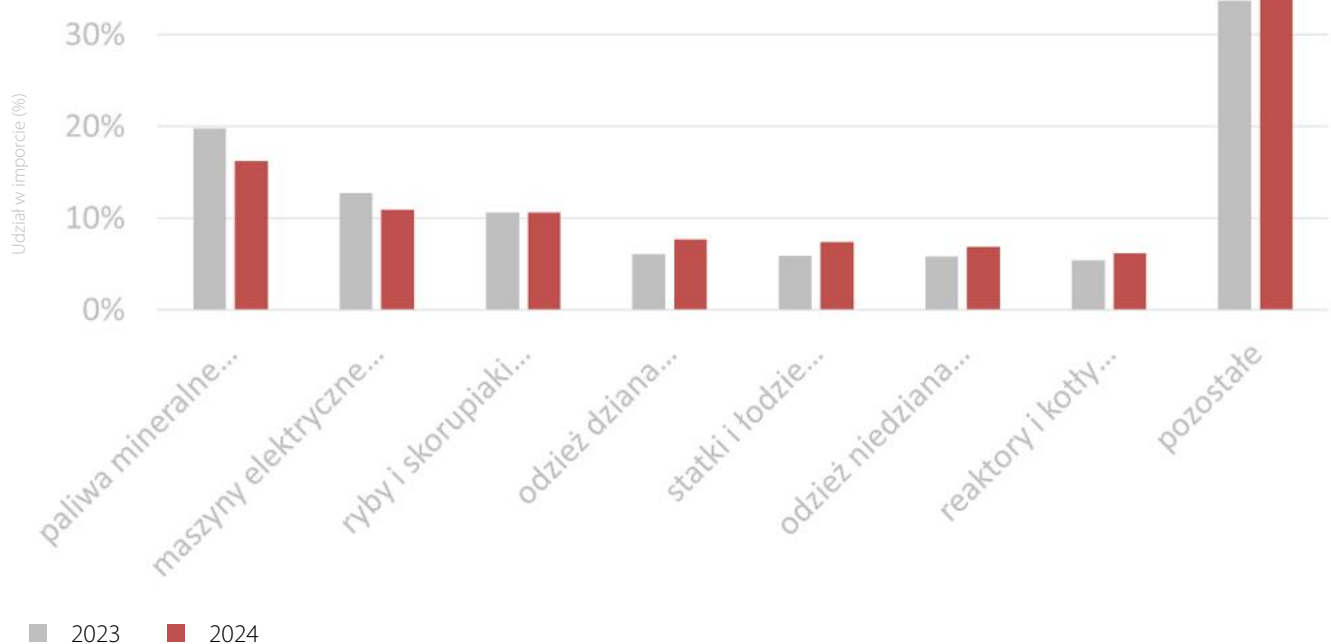

Źródło: Opracowanie własne IBnGR na podstawie danych Izby Celnej w Warszawie.

Rysunek 17.

Porównanie struktur towarowych pomorskiego importu w latach 2023-2024

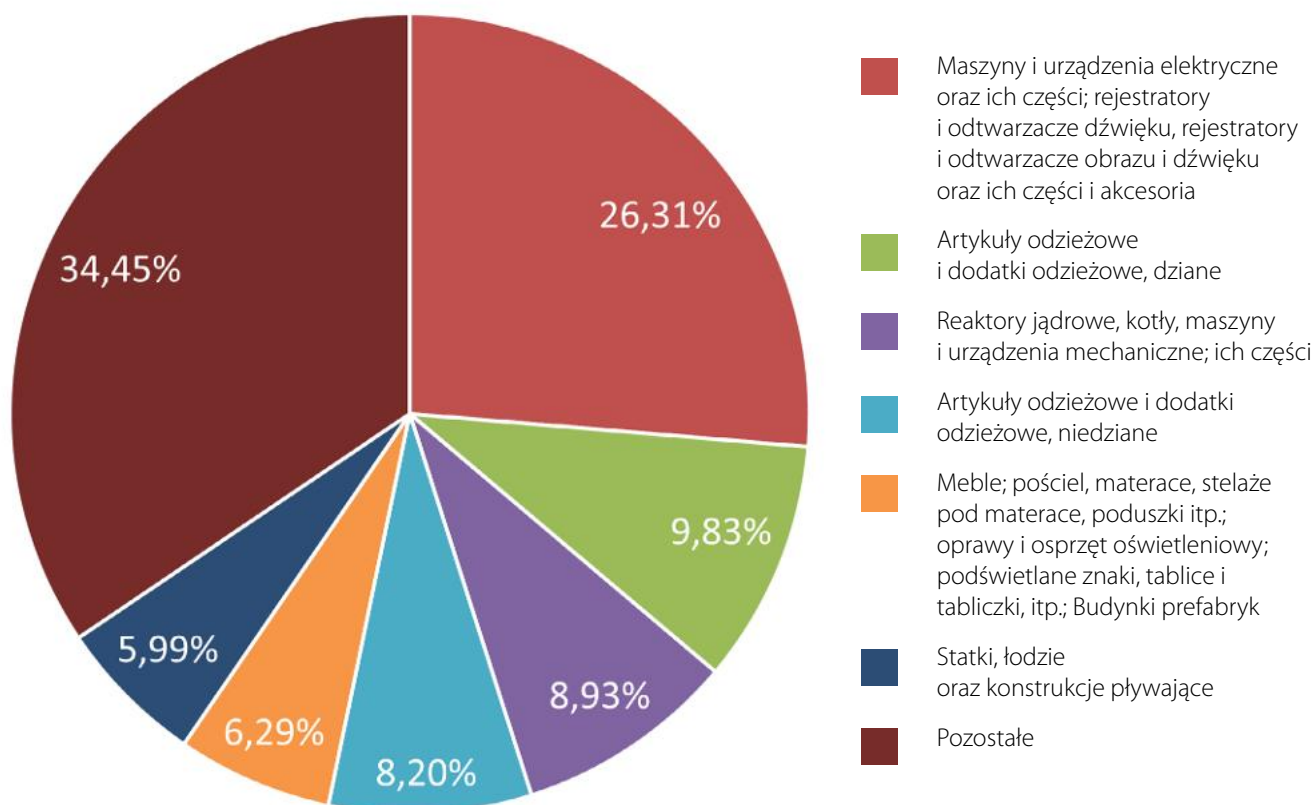

Źródło: Opracowanie własne IBnGR na podstawie danych Izby Celnej w Warszawie.

Rysunek 18.

Struktura towarowa importu z Chin w 2024 r.

Źródło: Opracowanie własne IBnGR na podstawie danych Izby Celnej w Warszawie.

Europejskiej, a 72,4 proc. z innych kierunków. W porównaniu z 2023 r. udział UE spadł o 1 pkt. proc.

Analiza struktury towarowej importu z województwa pomorskiego w 2024 r. wykazuje kilka wyraźnych przesunięć w porównaniu z rokiem poprzednim. Udział paliw mineralnych w imporcie zmniejszył się, choć nadal pozostają one główną kategorią towarową. Znacząco spadł również udział maszyn i urządzeń elektrycznych. Z drugiej

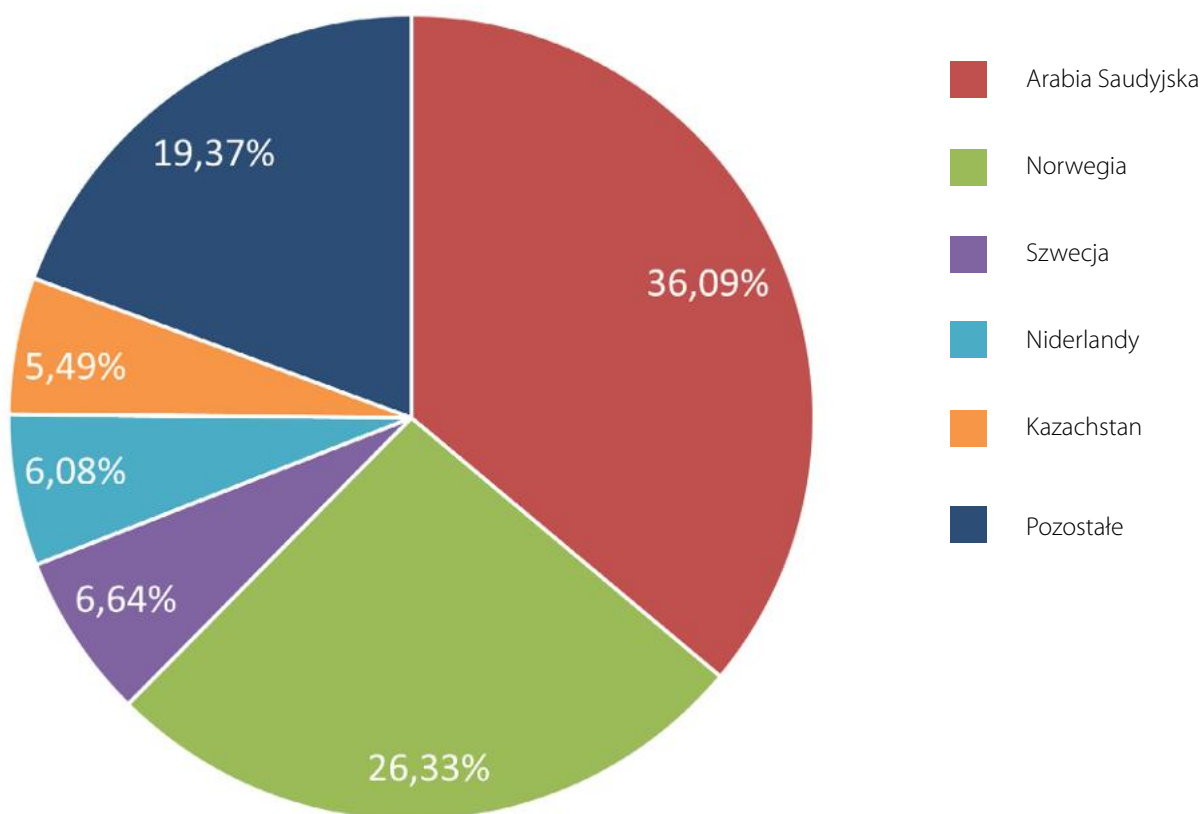
strony wzrosło znaczenie odzieży, zarówno dzianej, jak i niedzianej, co sugeruje wzrost importu towarów konsumpcyjnych.

Import ryb i skorupiaków pozostał stabilny, na wysokim poziomie. Z kolei statki i łodzie, a także reaktory i kotły, odnotowały nieznaczne wzrosty udziałów. Co istotne, zwiększył się również udział kategorii „Pozostałe”, co wskazuje m.in. na większe zróżnicowanie dostawców i produktów w imporcie województwa. ■

Rysunek 19.

Struktura kierunkowych pomorskiego importu z grupy paliw w 2024 r.

Źródło: Opracowanie własne IBnGR na podstawie danych Izby Celnej w Warszawie.

EKSPORT

W 2024 r. – podobnie jak rok wcześniej – strategicznym, **głównym partnerem eksportowym Pomorza były Niemcy**, których udział w strukturze kierunkowej uległ nieznacznemu zwiększeniu. Niewielkie zmiany zaobserwowano także wśród pozostałych najważniejszych odbiorców: Francja wzmocniła swoją pozycję kosztem Holandii i Szwecji, które zanotowały lekkie spadki udziałów. W 2024 roku Ukraina zastąpiła

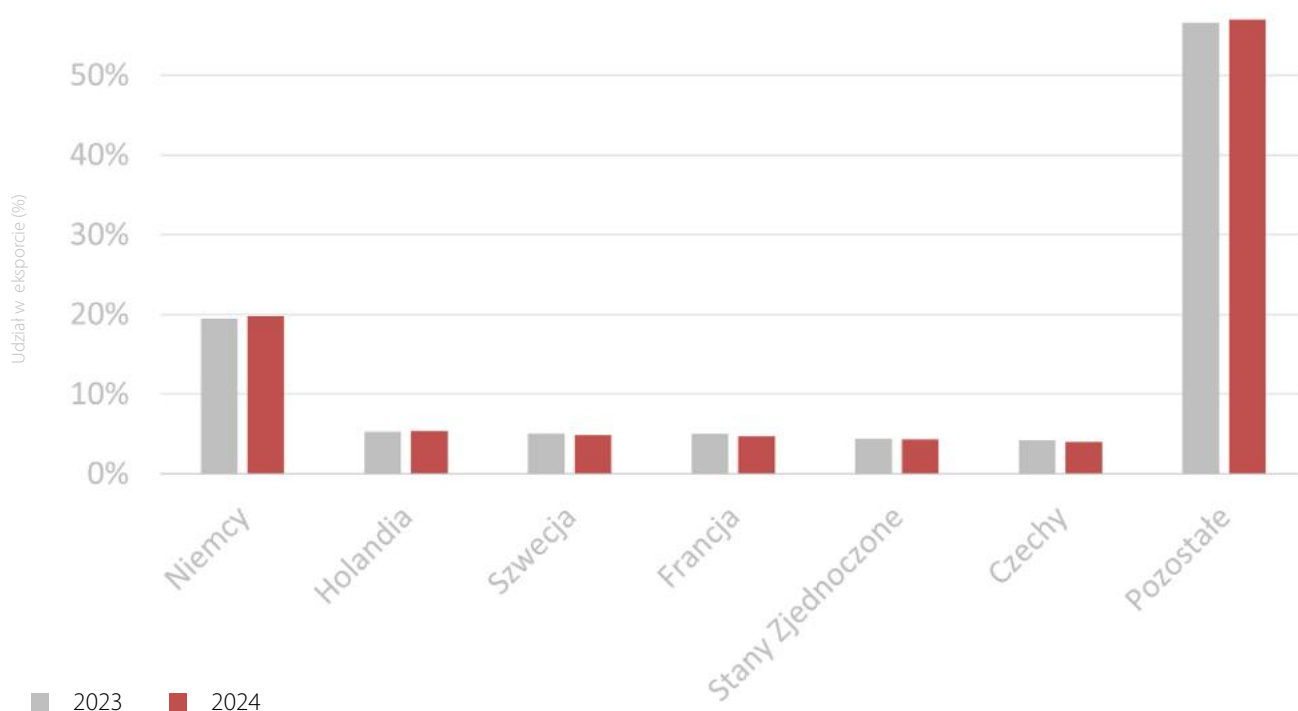
wśród głównych odbiorców pomorskich towarów Stany Zjednoczone.

Struktura eksportu stała się nieco bardziej skoncentrowana – udział kategorii „Pozostałe” zmniejszył się minimalnie. Sugeruje to, że eksport Pomorza nadal w dużej mierze opiera się na kilku głównych kierunkach, ale widoczna jest też pewna stabilizacja i wzmocnienie pozycji tradycyjnych

Rysunek 20.

Porównanie struktur kierunkowych pomorskiego eksportu w latach 2023-2024

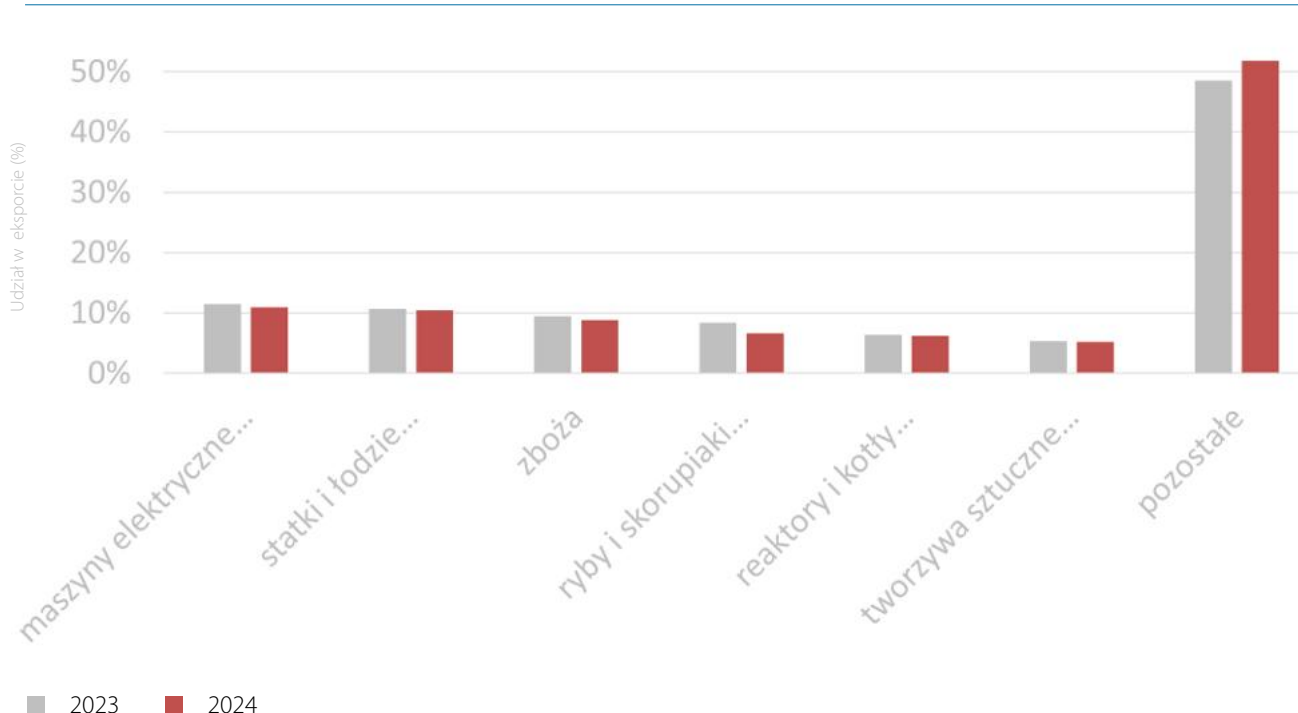
■ 2023 ■ 2024

Źródło: Opracowanie własne IBnGR na podstawie danych Izby Celnej w Warszawie.

Rysunek 21.

Porównanie struktur towarowych pomorskiego eksportu w latach 2023-2024

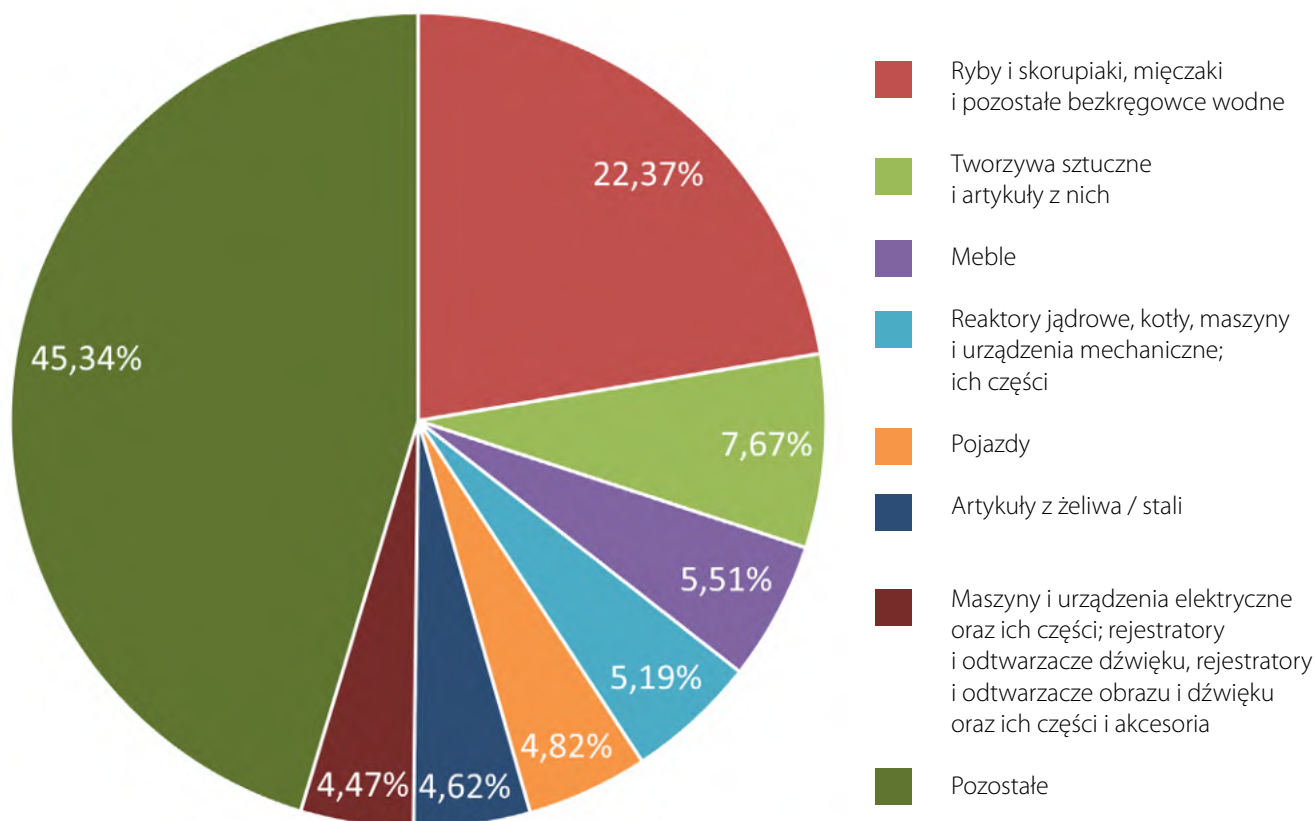
■ 2023 ■ 2024

Źródło: Opracowanie własne IBnGR na podstawie danych Izby Celnej w Warszawie.

Rysunek 22.

Struktura towarowa eksportu do Niemiec w 2024 r.

Źródło: Opracowanie własne IBnGR na podstawie danych Izby Celnej w Warszawie.

partnerów europejskich. Równocześnie brak większych wahań w głównych kierunkach wskazuje na względną odporność eksportu regionu na zmiany w otoczeniu międzynarodowym.

W 2024 r. 65,4 proc. eksportu z Pomorza trafiło do państw Unii Europejskiej, a 34,6 proc. do innych kierunków. W porównaniu z 2023 r. udział UE wzrósł o 0,9 pkt. proc.

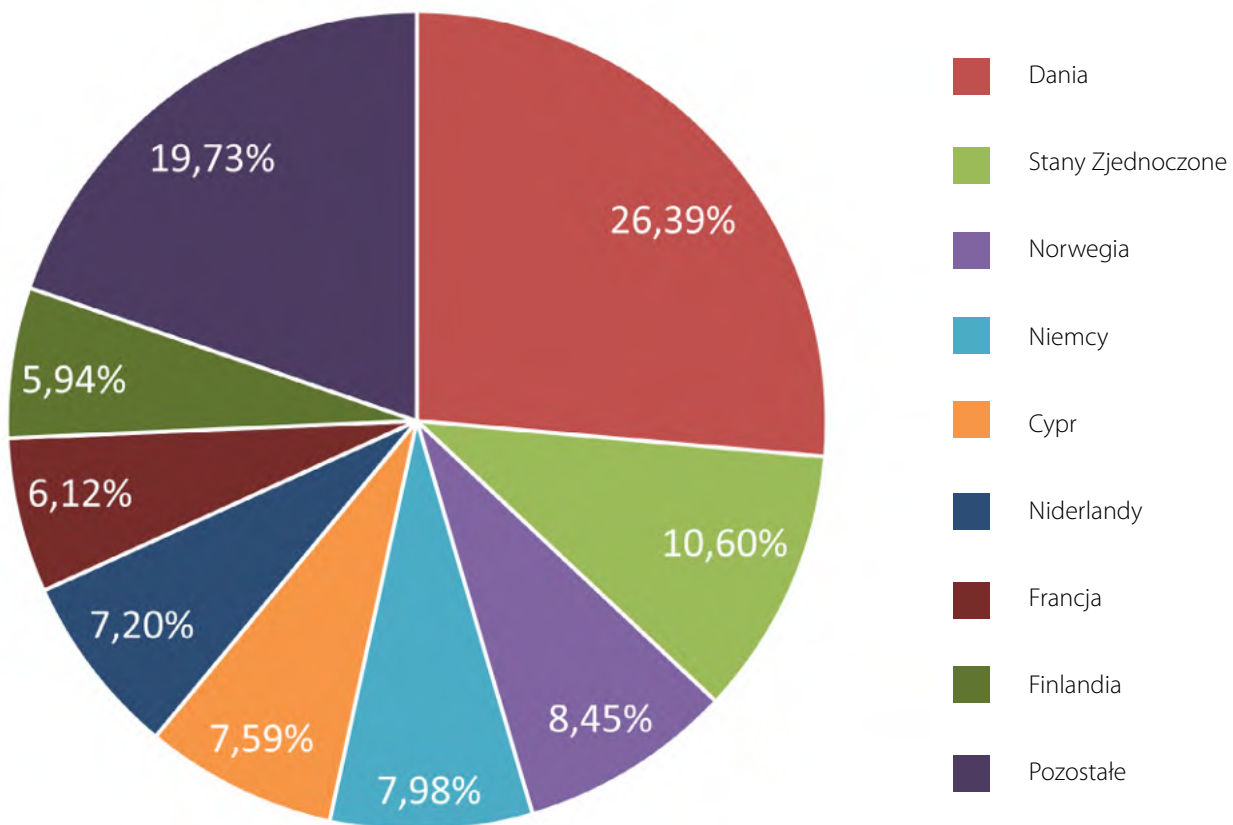
W strukturze towarowej eksportu Pomorza między 2023 a 2024 r. widać stosunkowo

Rysunek 23.

Struktura kierunkowa eksportu w grupie łodzi, statków i konstrukcji pływających w 2024 r.

Źródło: Opracowanie własne IBnGR na podstawie danych Izby Celnej w Warszawie.

niewielkie zmiany. Eksport statków i łodzi delikatnie wzrósł i wyprzedził maszyny elektryczne, które były liderem w 2023 r. Towary takie jak reaktory i kotły oraz ryby i skorupiaki utrzymały stabilną pozycję, z nieznacznymi wzrostami. Największą różnicę widać w kategorii zbóż, której udział w 2024 roku zauważalnie się zmniejszył w porównaniu do roku poprzedniego.

Kategoria „Pozostałe” ponownie stanowiła ponad połowę eksportu, z lekkim

wzrostem udziału w 2024 roku. Wskazuje to na dalszą dywersyfikację eksportowanych produktów lub rozwój mniej dominujących grup towarowych. Ogólnie rzecz biorąc, eksport Pomorza zachował swoją charakterystyczną specjalizację, z mocnym naciskiem na przemysł morski i maszynowy, przy stosunkowo stabilnej strukturze głównych grup towarowych. ■

SPIS GRAFIK

Rysunek 1.	Średnioroczne wartości Barometru Koniunktury Pomorza w latach 2020-2024.....	8
Rysunek 2.	Średnioroczne wartości wskaźnika bieżącej ogólnej sytuacji przedsiębiorstwa z branży przetwórstwa przemysłowego w województwie pomorskim i w Polsce ogółem w latach 2020-2024.....	9
Rysunek 3.	Średnioroczne wartości wskaźnika bieżącej ogólnej sytuacji przedsiębiorstwa z branży budownictwa w województwie pomorskim i w Polsce ogółem w latach 2020-2024.....	11
Rysunek 4.	Średnioroczne wartości wskaźnika bieżącej ogólnej sytuacji przedsiębiorstwa z branży handlu detalicznego w województwie pomorskim i w Polsce ogółem w latach 2020-2024.....	12
Rysunek 5.	Średnioroczne wartości wskaźnika bieżącej ogólnej sytuacji przedsiębiorstwa z branży handlu hurtowego w województwie pomorskim i w Polsce ogółem w latach 2020-2024.....	13
Rysunek 6.	Średnioroczne wartości wskaźnika bieżącej ogólnej sytuacji przedsiębiorstwa z branży transportu i gospodarki magazynowej w województwie pomorskim i w Polsce ogółem w latach 2020-2024.....	14
Rysunek 7.	Średnioroczne wartości wskaźnika bieżącej ogólnej sytuacji przedsiębiorstwa z branży zakwaterowania i usług gastronomicznych w województwie pomorskim i w Polsce ogółem w latach 2020-2024.....	15
Rysunek 8.	Średnioroczne wartości wskaźnika bieżącej ogólnej sytuacji przedsiębiorstwa z branży informacji i komunikacji w województwie pomorskim i w Polsce ogółem w latach 2020-2024.....	17
Rysunek 9.	Średnioroczne wartości wskaźnika przewidywanej ogólnej sytuacji przedsiębiorstwa w województwie pomorskim w latach 2020-2024.....	19
Rysunek 10.	Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu, produkcji budowlano-montażowej i sprzedaży detalicznej w województwie pomorskim w latach 2023-2024.....	21
Rysunek 11.	Stopa bezrobocia w województwie pomorskim, wybranych województwach oraz w Polsce ogółem w latach 2020-2024.....	22
Rysunek 12.	Stopa bezrobocia w wybranych powiatach województwa pomorskiego w latach 2020-2024.....	23
Rysunek 13.	Porównanie aktywności zawodowej osób w wieku 15-89 lat w pięciu czołowych województwach oraz w Polsce w IV kwartałach lat 2020-2024.....	24
Rysunek 14.	Wysokość eksportu, importu oraz salda międzynarodowej wymiany handlowej województwa pomorskiego w latach 2023-2024.....	26
Rysunek 15.	Obroty ładunkowe pomorskich portów morskich oraz ich udział w skali kraju w latach 2023-2024.....	27
Rysunek 16.	Porównanie struktur kierunkowych pomorskiego importu w latach 2023-2024.....	28
Rysunek 17.	Porównanie struktur towarowych pomorskiego importu w latach 2023-2024.....	28
Rysunek 18.	Struktura towarowa importu z Chin w 2024 r.....	29
Rysunek 19.	Struktura kierunkowych pomorskiego importu z grupy paliw w 2024 r.....	30
Rysunek 20.	Porównanie struktur kierunkowych pomorskiego eksportu w latach 2023-2024.....	31
Rysunek 21.	Porównanie struktur towarowych pomorskiego eksportu w latach 2023-2024.....	31
Rysunek 22.	Struktura towarowa eksportu do Niemiec w 2024 r.....	32
Rysunek 23.	Struktura kierunkowa eksportu w grupie łodzi, statków i konstrukcji pływających w 2024 r.....	33

SAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Pomorski
Przegląd
Gospodarczy